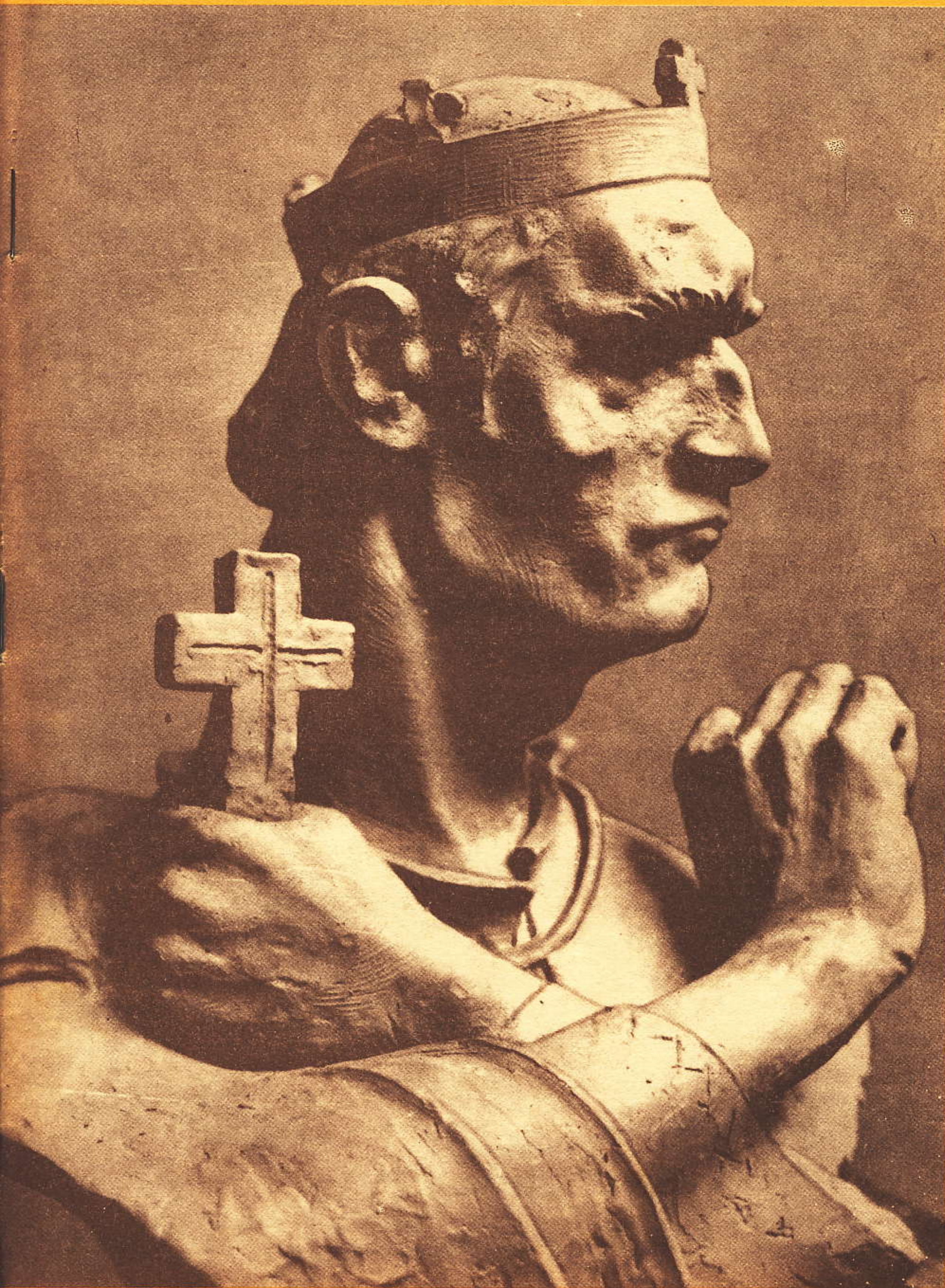
AKSA PLAĆENA U GOTOVU

Obitelj

BROJ 5-6

1. VELJAČE 1938

Naša ovogodišnja reforma „Obitelji“

naišla je na zadovoljstvo mnogih naših pretplatnika, koji su joj kroz cijeli niz godina, a neki od početka njena izlaženja, ostali vjerni. Jedan nam ugledni čitatelj iz Ogulina piše: »To, što sada ‚Obitelj' izdajete u povećanim brojevima, premda je rjeđe dobivamo, ipak je vrlo dobro, jer sada najedamput dobijemo više toga, što možemo čitati. S užitkom čitam Dežetićev roman ‚Sitnu sreću'. To je tako nešto domaće, kao poznato...« Drugi jedan ugledni naš pretplatnik iz Požege, koji je darovao 300 Din za fond »Obitelji« (od srca mu hvala za to!), piše, nakon što je primio prvi ovogodišnji broj: »Vrlo dobro ste riješili novi način izlaženja ‚Obitelji', koja nam je tako potrebna i draga. Neka Bog dragi blagoslovi njen novi napredak!« Jedna pretplatnica iz Zagreba nam piše: »Bila sam više godina pretplatnica ‚Obitelji', a onda sam je prestala primati. Kad sam vidjela ovogodišnji prvi dvobroj, odmah se opet na nju pretplaćujem. I njemački list ‚Blatt der Hausfrau' izlazi svakih 15 dana, pa je vrlo raširen list. Uvjerena sam, da će ovi sada povećani brojevi ‚Obitelji' privući više pažnje i više novih pretplatnika. I sama ću je sada s više volje preporučiti svojim znanicama...« Jedna nam pretplatnica iz Splita piše: »Radujem se, što vidim, da se ‚Obitelj' zaista dotjeruje i postaje obilnija i zanimljivija sadržajem. Roman »Ruže Zelenog Otoka« čini mi se već po svom početku vrlo duhovit, pa me zanima, kako će se razviti njegova radnja. Donosite i našoj djeci priče...« Takvih smo pohvala još dobili s mnogo strana, pa se radujemo, što smo uspjeli naše vrijedne čitatelje i čitateljice zadovoljiti. Svoje obećanje, da ćemo u tom od broja do broja nastojati svima sve više ugoditi, izvršit ćemo u ovoj desetoj godini »Obitelji« najsavjesnije, jer smo uvjereni, da će ova jubilarna godina našeg lista biti i godina novog njegova napretka. Bit ćemo zahvalni svima, koji nam i dalje jave svoje mišljenje o »Obitelji«, jer upravo želimo doći u uži kontakt s našim čitaocima.

Veliku ljubav

dokazuju prema »Obitelji« svi, koji joj ostaju vjerni pretplatnici i koji redovitim uplaćivanjem pretplate pomažu njenu misiju u obiteljskom životu hrvatskoga naroda. Od srca smo im zahvalni. A posebnu zahvalnost dugujemo onim dobrim našim pretplatnicima i pretplatnicama, koji i inače pružaju moralnu i materijalnu potporu »Obitelji«. Cijeli niz plemenitih darovatelja i darovateljica poslalo je svoje prinose u fond »Obitelji«, pa je to dokaz, kako im je naš list drag. Darovali su: po 300 Din: N. N. Sl. Požega; po 60 Din: Gorupić Stjepan, Zagreb; po 20 Din: Gaži Mate, župnik, Vel. Bukovec; Kalauz Miho, Srem. Kamenica; Holjac Mijo, Novska; Smotalić Dragica, Križevci; Kostanjevac Marija, Varaždin; Šterk Barica, Garešnica; Dobrila Ankica, Senj; Tomašković Dragica, Varaždin; po 12 Din: Ostoić Ivo, župnik, Zaton Mali; po 10 Din: Mader Josi, Zagreb; Grundler Josip, Sopje; Wolf Hela, Valpovo; Kos Ana, Dubranec; Matej Antun, Varaždin; Č. s. Klimek Nevenka, Beograd; Vukelić Marko, Gospić; Heferer i sin, Zagreb; Nagj Evica, Zagreb; po 5 Din: Milković Marija, Perušić; Štiler Ružica, Turjaci; Marković Jelena, Gospić; Lovrenčević Nikola, Vel. Pisanica; Mohač Alojzija, Zagreb; Jelaković Anka, Pakrac; Domjan Dragutin, Lešak; Šneperger Đuro, Sibinj; po 3 Din: Weber Slava, Čakovec. — Svima šaljemo našu najtopliju zahvalu!

Za naš natječaj,

koji se u ovom broju nastavlja, vlada među svim našim čitaocima veliko zanimanje. Još i u slijedećem broju dolazi posljednji nastavak. Upozorujemo i one, koji se još nisu pozabavili rješenjem toga natječaja, da ga ne mimoiđu, osobito neka stariji na nj podsjete mlade i potaknu ih, da ga riješe. To je vrlo zanimljiva a i odgojna razonoda za mlade duše, pa ako koga dopadne i lijepa nagrada, kojih ima priličan broj, bit će to radost i za njih same i za njihove starije. A i svrha je takvog natječaja: razveseliti što veći broj naših čitatelja i čitateljica.

Slike iz našega kućanstva

prema drugom natječaju iz prošlog broja počet ćemo donositi već od slijedećega broja. Ponovo molimo naše čitateljice domaćice, da nam pošalju koju fotografiju iz svoga kućanstva i kućnog života. U stranom svijetu se donošenje takvih slika u obiteljskim listovima veoma gaji, a to ima i velik odgojni smisao. Znamo, da je rijetko koja domaćica dosad već posvetila pažnju takvim fotografijama, ali mi želimo ovim natječajem za takvu vrst fotografijâ kao uspomenâ pobuditi zanimanje. Fotografiji nije svrha, da nam čuva u uspomeni samo nas pojedine ili našu porodicu namještenu za slikanje u fotografskom atelieru. Fotografija danas nastoji sačuvati u uspomeni vjerne momente iz života. A takvih je momenata baš život domaćice u kućanstvu prepun. Baš zato, što su ti momenti obični, teže zapažamo njihov čar. Nadamo se, da će naše čitateljice domaćice pridonijeti svoj dio i ovom našem nastojanju. Hvala unaprijed!

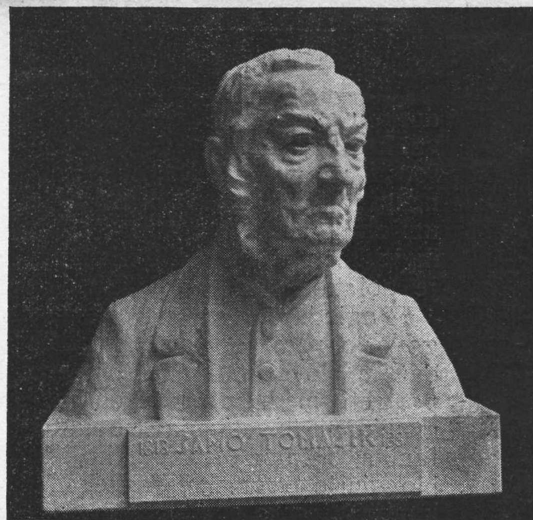
Roman Štefe Jurkićeve

»Plašt Maloga Križara« treba da naiđe na što veće zanimanje u svim hrvatskim obiteljima. Svaki naš pretplatnik može ga dobiti za 20 Din (mjesto za 30 Din).

OBITELJ

ILUSTROVANI TJEDNIK
ZA HRVATSKU PORODICU
U ZAGREBU 1. VELJAČE 1938.

X. GODIŠTE BROJ 5 i 6

Slika desno: SAMO TOMÁŠIK, PJESNIK PJESME „HEJ SLOVÁCI"
Poprsje izradio Ladislav Majersky

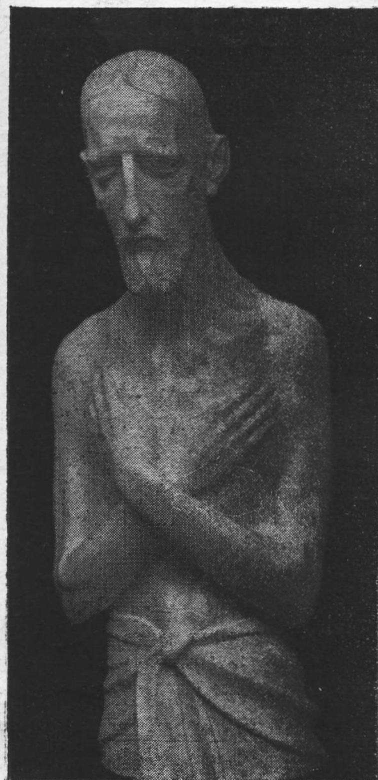
JEDAN SLOVAČKI KIPAR

Napisao P. Bruno Adamčík

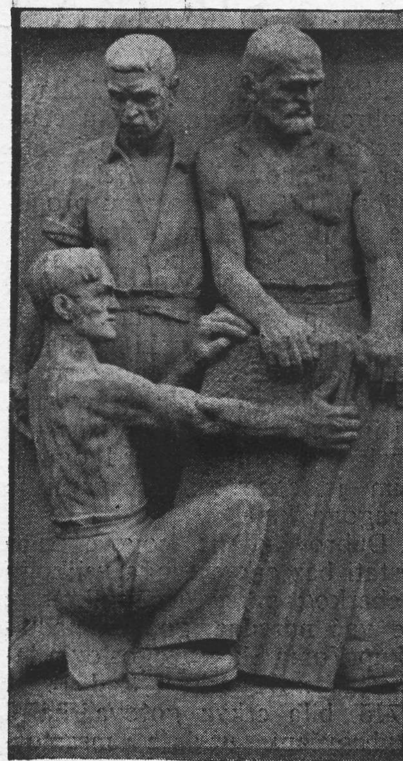
Od prevrata se slovački umjetnički život toliko digao i razvio, te se danas može govoriti o vrlo velikim njegovim uspjesima, pa se Slovaci imaju čime i pred stranim svijetom reprezentirati. Glazbeni slovački život, koji danas predstavljaju dva mlada katolička skladatelja Mayzes i Snehou, poznat je gotovo po cijelom svijetu. Današnju slovačku likovnu umjetnost najviše reprezentira akademski kipar prof. Ladislav Majerský, koji je doista velik predstavnik umjetnosti svoga naroda, te je vrijedno, da se i među Hrvatima o njem zna.

LADISLAV MAJERSKY,
slovački akademski kipar

Slika lijevo:
FRAGMENAT KRISTOVA KIPA

Slika desno:
IZRAŽAJ RADA
Obje skulpture od Ladislava Majerskoga

Imao sam veliku radost, kad mi se jedamput pružila prilika, da toga umjetnika posjetim. A radovao sam se tomu to više, što sam čuo, da je on velik štovatelj naše likovne umjetnosti, kojoj je naslavniji predstavnik Ivan Meštrović, a i da je uopće velik prijatelj hrvatskoga naroda. Pred neko 9 mjeseci upútio sam se k njemu u društvu mladoga historika P. Vševlada Gajdoša, Slovaka. Pošli smo u njegov atelje, koji se nalazi u lijepoj vili na periferiji grada Bratislave, na brežuljku, odakle se veoma lijepo vidi velik dio slovačkoga glavnoga grada s gradinom i Dunavom. Na putu su mi se po glavi vrzle različite misli o tome umjetniku, kako će nas primiti, i ne će li biti i to jedan takav čudak, kakvi su mnogi umjetnici. Na moje ugodno iznenađenje umjetnik nas je veoma bratski pozdravio izričući veliku svoju radost nad našim posjetom. Čovjek je to nasmijan i ljubezan, a pun ra-

dosti u svom radu. Uz crnu kavu, koju je skuhala njegova gospođa, veoma ljubezna i elegantna dama, pokazivao nam je umjetnik sve svoje radove, što ih je imao u ateljeu. Uz to nam je polako pričao svoj život.

»Pogledajte ovaj moj atelje,« govorio nam je, »on sav odiše dušom slovačkom. Tu su evo portreti, medalje, skice za spomenike naših velikana Štura, Štefanika, biskupa Moyzesa, koji je bio dulje vremena zagrebački kanonik, zatim evo skica za spomenik našeg največega skladatelja Belle, pjesnika Hviezdoslava, pa Masaryka, Beneša i t. d. Sve te stvari, kako rekoh, dišu dušom slov. naroda, kojega sam i ja ponosni sin. Rodom sam sa Hlinika nad Hronom (11. III. 1900.). Svršio sam najprije preparandiju, ali sam već zarana pokazivao posebni dar za kiparstvo. Taj mi moj talenat nije dao mira, te me je progonila želja, da se posvetim umjetnosti. I tako sam otišao u Prag, gdje sam svršio umjetničku akademiju. Imao sam za profesore Mařatka, Šturzu i Spaniela. Na akademiji sam dobro napredovao, te sam uvijek na natjecanjima dobivao prvu nagradu. U natjecanju za izradbu češkoslovačkog novca petokrunke dobio sam drugu nagradu. Iza svršene akademije otišao sam na naučno putovanje po Italiji, a godine 1934. posjetio sam i vašu domovinu, gdje sam bio u Splitu kod vašega velikoga Meštrovića. Bio sam tri dana njegov gost. Dao mi je i album svojih radova i od toga je časa nastao u mojim radovima znatan preokret. Evo ovaj fragmenat Kristov neka vam svjedoči, da sam pošao malo Meštrovićevim stopama. Sada sam profesor na nižoj tehnici, ali mi to mnogo smeta mome umjetničkom radu. Hvala Bogu, u ovo nekoliko godina svoga umjetničkog rada učinio sam već mnogo, te sam vrlo zadovoljan svojim uspjesima. Mnoge sam naše velikane ovjekovječio raznim spomenicima, u relijefima iznio sam i snagu i zdravlje našega radnika i seljaka i još mnogo ću u tom smjeru, ako Bog da, učiniti . . .«

Tako nam je umjetnik iznio svoju umjetničku ispovijed. Slušali smo ga s velikim zanimanjem i promatrali njegova djela, koja su nas doista veoma oduševila. Osjetili smo, da takva djela stvara samo velik umjetnik.

Još nas je umjetnik poveo i na balkon svoga stana, odakle smo neko vrijeme uživali u pogledu na cijelu Bratislavu, koja nam se u onom raspoloženju učinila još mnogo krasnija . . .

U mjesecu studenom i prosincu prošle godine priredio je prof. Majerský izložbu svojih umjetničkih djela, koja je imala krasan uspjeh i umjetnik je prodao gotovo sva svoja umjetnička djela. Baš pred tu svoju izložbu umjetnik je umirovljen, pa se sada sav može predati svom umjetničkom radu.

Kad sam se početkom siječnja vratio s božićnih praznika iz Hrvatske opet ovamo, posjetio sam prof. Majerskoga i pričao mu, kako se među Hrvatima širi štovanje bl. Nikole Tavelića, kojega je hrvatski kipar prof. Ivo Kerdić uzveličao svojim umjetničkim djelom na hrvatskom oltaru u slavenskom katoličkom svetištu u Jerusalemu. I prof. Majerský se zainteresirao za toga hrvatskog jerusalemskog mučenika, koji je ujedno jedini slavenski jerusalemski svetac, te se oduševio, da i sam načini umjetničko djelo njemu u čast. To svakoga Hrvata mora obradovati, a takvo djelo može mnogo pridonijeti i još srdačnijim kulturnim vezama između Hrvata i Slovaka.

SRČIKA DUBROVAČKE POVIJESTI

Napisao Tomislav Macan

Staru crkvu svetoga Vlaha u Dubrovniku, sagrađenu u četrnaestom stoljeću, uništio je požar na duhovski ponedjeljak 24. svibnja 1706. U plamenu propade sve, što je crkva imala, ali ostade — očito čudo Božje — kip na velikom (glavnom) oltaru: kip svetoga Vlaha. Pripovijeda se, da je neki građanin Kristo Dragi do tri puta srnuo u crkvu, koja je bila u plamenu, htijući spasiti kip sv. Vlaha, ali svaki put pobježe pred ognjenim jezicima ne dočepavši se dragoga kipa.

Dubrovčani ne mogoše dugo ostati bez crkve svoga velikoga nebeskog parca (zaštitnika), te je već naredne godine nadbiskup Toma Skoti blagoslovio temeljac nove crkve. Kad je g. 1715. bila crkva gotova, harni Dubrovčani uzidaše mramornu spomen - ploču zdesne velikog oltara, u koju uklesaše ovaj lijepi natpis po ondašnjem običaju na latinskom jeziku, koji u prijevodu glasi:

»Predobromu višnjem Bogu:
Ovaj srebrni kip — svetoga Vlaha, mučenika — kad izgori njegov stari hram — godine Gospodinove 1706. — iskopan iz ruševina i pepela — dok svi ostali — zlatni, srebreni i mjedeni nakiti — bijahu smrvljeni i rastopljeni — Dubrovačko Vijeće umoljenih — slavnom Parcu — netom sagradi ovaj hram — veličanstvenije — proširivši stare temelje — naredi opet postaviti i častiti — na velikom oltaru — kao na svome prijestolju — i mjestu javnog poretka — Ljeta Spasa 1715.«

Divan je natpis te spomenploče. Osobito onaj dio pri kraju natpisa klasičan je odraz veličine starog Dubrovnika, »srčika dubrovačke povijesti«: u crkvi, na oltaru bilo je mjesto javnog poretka one stare slavne hrvatske državice svetoga Vlaha. Stari Dubrovčani, da čovjek ostane čovjek, utjecahu se vjeri, koja im — treba razumjeti dubrovačku povijest — bijaše na neku ruku oličena u blagom liku svetoga Armenca, biskupa i mučenika Vlaha, a svakovrsno oružje držahu samo za obranu svoje slobode, da njim pruže pomoć kakvu takvu braniteljima evropske uljudbe i prosvjete i — hvala ti, sveti Vlaho! — da zatutnji, da tresne gromko i veselo u slavu jedinog im dana u godini, Vlahova dana, 3. veljače, ili po dubrovačku: Trećega febrara, na svetoga Vlaha.

Humoreska

ĐUKICA I ANICA U PČELINJAKU

Napisao J. Pavlovicky

Čovjek ne bi ni vjerovao, da bi mogao netko biti na početku dvadesetoga stoljeća takav tuluman, kao što je bio naš Đukica.

Ali molim, da sebi ne biste pod imenom Đukica zamišljali dječačića, koji ima tek prve ili druge hlačice straga srasle! Naprotiv. Naš Đukica bio je mladić kao jela, samostalnih godina, lijepoga lica, svijetlih brkova, ali stidljive, strašno stidljive naravi.

Valjda je radi ovoga posljednjega (premda to ne tvrdim) njegova mamica, obudovjela vlasnica trgovine »Kod Borića«, nazivala sve dosada svoga sinka mazunca »naš Đukica«, pa je tako naš Đukica bio svakomu Đukica, premda je bio čestiti Đuro ili Juraj, sposoban da osnuje vlastito gnijezdo mladih Borića.

A ovo posljednje — to tvrdim posve smjelo — bilo je razlogom, da je zvonce nad vratima, koja su bila urešena svakojakom mekom počevši od smokava pa sve do bičeva i bičalica, neprestano zvonilo. Sve djevojke, kojima je djevojačko stanje dozlogrdilo, iz gornjega i donjega kraja sela dolazile su toliko u dućan, da se kvaka na vratima nije dospjela ni ohladiti.

Ali da je koja samo spomenula — i to se dešavalo — snuboke, Đukica se već rumenio kao božur, pa »škarnicl« nikako i nikako da savije, a reći riječ svadba, već ga je nestalo, a mjesto njega pojavila se gospa mamica sva napurena, zašto Đukicu draže.

Na donjem kraju sela stanovao je u svojoj maloj ali lijepoj kućici krojač Vitásek. Bio je to stari vojnik, uspravan kao »rif«, a odmjeren kao vojnički reglaman. U dvadesetgodišnjem boju, što ga je vodio sa svojom ženom, ali ne jedno protiv drugoga, nego zajednički za uzdržavanje života, izvojevao je sebi priličan imetak. Od roditelja baštinio je kućicu i lijep vrtić, gdje je osim povrća gajio i marljive pčelice. Taj njegov imetak imala je jednom baštiniti njegova draga kćerka Ančica, baš za udaju.

Ančica je baštinila već prije od oca naklonost k pčelicama i nešto vojničke srčanosti, od majke onu milu skromnost, a od obojega ustrajnu marljivost.

Naš Đukica je osim toga pronašao, da je Ančica krasno djevojče, da ima lijepe oči, pa bi mu se i te kako svidjela, samo da se on tako silno ne stidi. Đukičina mamica je opet pronašla, ali bez njegova znanja, da bi to bila za njega dobra partija. A kako već mamice jesu, samo da žene i udavaju, odala je pred Đukicom ne oprezno taj svoj nalaz, koji se tako lijepo slagao s njegovom najtamnijom željicom.

Dragoga Đukicu spopala je od toga takva vrućina, da je morao u krevet, a mamica je lijepo sjedjela kraj njega i oblagala mu glavu narezanim kolutićima krumpira. Ali vrućica nikako da popusti. Đukica je nekoliko puta pogledao mamicu takvim čudnim pogledom, da bi, kad ona ne bi bila njegova mamica, lako bila pogodila, da je obolio od — radosti. No jer toga nije znala, odlučila je, da nikad više ne će Đukici svadbe ni spomenuti, ta što se ima da otrgne, otrgnut će se, makar i na dva čavla visjelo.

U nedjelju poslije podne, kad je već Đukica imao glavu opet posve u redu, išli su zajedno, da naberu malo graška. Imali su ga nasijanoga i lijepo je uspijevao na polju, koje je bilo kao nastavak Vitásekova vrta s pčelinjakom.

Dogodilo se da je jedna od marljivih pčelica dragoga Đukicu baš čestito ubola u lice. Sad ste ga trebali vidjeti i čuti, kako je kriknuo i na jednoj nozi skakao.

Kao na poziv dojuri majstor Vitásek, da vidi, što se to zaboga dogodilo? Mamica će, sva nesretna, da je Đukicu nekakva pčela ubola.

»Eh! Da, da, ubola! Znamo, gospo Borićko, pčelice su dobre dušice, ali kad nose slatki cvjetni sok, onda su nešto nepoćudne. Da, da, ali ništa to nije, malo salmijakove žeste i... Anice!« zovne majstor te otvori vrata: »Izvolite ovamo, dragi Đukice! Kako rekoh, malo salmijaka na ranu i... Anice! Tä gdje je ta cura, trista mu...«

Iz pčelinjaka iskoči lijepa Anica, djevojka kao rumena breskva.

»Namaži evo gospodinu Đukici lice salmijakovom žestom, dobio je žalac. Izvolite samo, dragi Đukice, za Anicom u pčelinjak.«

Đukica držeći rukom bolno lice uniđe. Tä boli ga, a tu prestaje svaka stidljivost.

»Dakle, gdje vas je ubola?« upita Anica svoga pacijenta brižno kao kakav primarius.

»Ovdje, ili ne tu, nego ovdje, ili...« Đukica se nije znao snaći na vlastitom licu.

»No pogledat ću sama, gdje se taj žalac nalazi. Ono kad ubode pčela, boli cijelo lice,« i Anica je stresla bočicu, namočila prst i stala pred Đukicu. »Dedte, da vidim.«

»Ne će to boljeti?« izlane Đukica.

»Ali, naprotiv. Salmijak utišava boli.«

»Ja to ne vjerujem,« i dragi naš Đukica, da možda ne bi pao, kad bi to ipak boljelo, primio se Anice. A ona — mosrdna duša — polako mu, polagacko mazala davno već suhim prstom bolno lice...

»Kako već rekoh, gospo Borićko, nema ništa ljepšega, nego kad čovjek uhvati malo vremena i dođe u pčelinjak. Tu zaboravi na cijeli svijet. Izvolite se nagledati unutra, makar samo kroz prozor, kako je ondje sve lijepo uređeno.«

I gospa je pošla. Oboje zavire kroz prozor.

»A trista mu bomba i granata, to mi je liječenje!« poviče majstor.

Mamica brzo odskoči od prozora:

»Hajdmo zaboga, da nas Đukica ne opazi, kap bi ga mogla od toga udariti. On je tako stidljiv. Onomadne sam mu samo nešto nabacila, ali reći ćemo to radije kod vas.«

Ušli su dakle u sobu, pozvali i gospu Aničinu mamu i ugovorili svadbu.

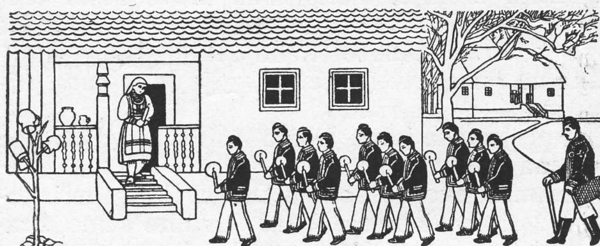
Ta ne će valjda to pustiti na brizi onima mladima, zar ne? *Preveo L. Zbožinek*

SVIJEĆNICA U SVIJETLU NARODNIH OBIČAJA

Napisao Stjepan Dokušec

Svijećnica je bez sumnje dobila svoje ime po svijećama, koje se blagosilju na taj dan u crkvi. Gotovo iz svake kuće polazi netko u crkvu, da odnese svijeću na blagoslov. Ako ne može nitko od ukućana u crkvu, tada umole nekog iz susjedstva, da im odnese svijeću na »svečenje«.

Svijeće, što se danas nose u crkvu. kupljene su od »licitara«,, ali u starije doba su te svijeće pravili sami ljudi kod kuće. Time se u Srijemu bavila baka. Ona bi rano ujutro topila vosak i pravila svijeće. Tu je običaj, da se nosi u crkvu ne jedna ili dvije takve svijeće, nego više njih — čitav kup. One su redovno umotane u bijeli rupčić, načinjen od domaćeg platna, preko kojeg se poveže nekoliko konaca u bojama. Tu ne manjka stručak Božjeg drvca i rutvice, što se sve zatakne za konce. Tome se bilju (kao i blagoslovljenim grančicama na Cvjetnicu, te kao što smo vidjeli i kod običaja na Bogojavljenje) pridaje naročita moć. Ako njime okadiš bolesnika, ozdravit će od »vanjskih« bolesti.

„BRAČECI“ OBILAZE SELOM O SVIJEĆNICI
Crtež Zdenke Sertić iz Deželić-Širolinih „Koleda“, u izdanju Društva sv. Jeronima

I sama svijeća, što se na Svijećnicu nosi na »svečenje«, imade naročitu moć. Nju nalazimo obligatnu u svakoj važnijoj zgodi. Ona se pali za zla vremena, da Bog čuva od nesreće. Bez »marijinske svijeće«, kako je u Srijemu zovu, ne smije nitko da umre. Sramota je i zamjera se ukućanima, ako čeljade umre bez nje. Kad otac ostavlja najmlađeg sina sa sobom u kući, kažu: Pa mora da ostavi nekog, tko će mu »pri smrti sveču vužgati«. Na karminama (posmrtnoj gozbi) obligatna je svijeća za večere. Ona gori za pokojnika, a kad se ona gasi, promatraju prisutni, na koju će stranu dim »udariti«, jer, kažu, na onoj će u selu biti uskoro mrtvac. Posvećenom svijećom kadi se u Srijemu o raznim svetkovinama marva, da bi je Bog čuvao od zla. Svijeću nadalje susretamo obligatnu na Badnju večer, i to kod unošenja slame, za večere itd.

U Srijemu se pred zalaz sunca na Svijećnicu obilazi dvor i zgrade s upaljenom blagoslovljenom svijećom. Sve se — pogotovo marva — »kadi« svijećom i »svetom vodom« (u kojoj se nalazi i stručak Božjeg drvca) blagosilje. Blagoslovljena se voda ulijeva i u bunar, da bude zdravija i da se tko ne razboli pijući vodu. Taj je običaj sličan onome uoči sv. Triju kraljeva u mnogim hrvatskim krajevima, gdje se na taj dan »sveti« blago, a među ostalim i voda u bunaru.

U Srijemu ukućani nakon molitve, koja se obavlja uvečer kod upaljenih svijeća, nakapaju na svoje tkanice po nekoliko kapi voska sa blagoslovljene svijeće. To čine zato, da ih Bog čuva čiste. Ukrućene kapljice voska treba da ostanu na tkanici, jer bi »grijeh« bio ostrugati ih. Da bi Bog svoj blagoslov u što većoj mjeri izlio na ukućane, kapne se nešto voska i na uzglavlje svakoga kreveta. Sve te obrede izvršuje najstariji ženski član kuće — baka. Ona veže djeci također komadiće konca oko ruku i oko vrata. Ti končići redovno su crveni (crvena boja je uopće poznata kao zaštitno sredstvo od zlih sila) i ostaju na djeci neko vrijeme, sve dok ih ne pokidaju međusobno. Onoga, koji nekome pokida konac, zove ovaj za neko vrijeme kumom.

Među narodnim običajima o Svijećnici ima i KOLEDA. Kolede uopće su pučki obredi, a vuku svoj korijen nekoliko stoljeća unatrag. Njih je naš narod vršio povrh crkvenih obreda. Bile su prvotno pobožna skazanja. Dječurlija (obhođani, kolednici) ide selom i vrši obrede. koji su se u novije doba pretvorili zapravo u »prosjačenje novaca«. Baš zbog toga je narod danas izgubio smisao za ljepotu takvih različitih koleda.

Od koleda o Svijećnici poznati su kod nas b r a č e c i. Na Svijećnicu kao i dan prije obilaze oni u Hrvatskom Zagorju i čitavom Prigorju. U Hrvatskom Zagorju obilaze kao kolednici o Svijećnici često djevojčice. One dolaze iz graničnih krajeva susjedne Slovenije, a obilaze i po četrnaest dana pred Svijećnicu noseći sa sokom kip Majke Božje. Prigorski bračeci obilaze katkad i po tjedan dana, a odlaze u mnoga sela duž Posavine. Bračece — dva dječaka, koji nose sa sobom upaljenu svijeću — poznaje i zagrebačka okolica. Oni dolaze u kuću, pjevaju određenu pjesmu i budu zato nadareni.

Godine 1926. zabilježio je poznati hrvatski skladatelj i muzikolog dr B. Širola melodiju pjesme bračeca u zagrebačkoj okolici, a tekst je zabilježio dr V. Deželić. Ista je pjesma — kako sam se kasnije uvjerio — gotovo općenito poznata u čitavom Svetoivanskom Prigorju. Ta pjesma glasi:

Majka Marija Svečnica, Svečnica,
Koja nam je lepo posvetlila.
Majka Marija v crkvicu šla, v crkvicu šla,
Sobom popelala anđela dva.
Daleki su puti temna je noć, temna je noć,
Vužgi, Marija, tu nebesku luč.
Mi smo dva mali bračeci, bračeci,
Majke Marije hlapčeci.
Pisane sveče nosime, nosime,
Sve u ime Božje prosime.
Ovoj popevki je konec i kraj, konec i kraj,
Mi prosime dare, pak ideme v kraj.

U svetoivanskom Prigorju nose ti bračeci (ovdje idu obično po trojica i za njih se kaže, da idu »z Svečnicu«) mali kip Majke Božje. Kip je gdjekada postavljen u mali oltarić, koji se može zatvoriti. Svijeće su ili postavljene ispred

samoga kipa Majke Božje, ili ih bračeci nose u rukama. U istom kraju nalazimo, da jedan od bračeca nosi ponegdje i zvonce, kojim pozvoni ulazeći u kuću. Napokon imade slučajeva, da bračeci nose sa sobom križ, kojim se tom zgodom križaju ukućani. U nekim opet mjestima svetoivanskog Prigorja nose ti dječaci sa sobom ne svijeće, nego upaljenu gubu. Tu bračeci, pošto uđu u kuću i nakon što se poklone sa »Falem Isus«, kažu: »Nate vam blagoslovenog ogna.« Na toj gubi zapaljuje svaka domaćica luč i baca je u peć, a dječaci započinju svojim obrednim pjevanjem. Taj običaj donošenja blagoslovljene vatre, držim, nije prvotna forma naših narodnih običaja, nego svakako novija, prenesena iz uskrsnog doba, kad na Veliku Subotu svećenik blagosilje vatru pred crkvom, da se tom vatrom zapali nova ili obnavlja stara.

U okolici Sv. Martina pod Okićem nose bračeci upaljene svijeće, koje načine sami od voska ili kukuruzne stabljike. Oni pjevaju pred kućnim vratima pjesmu:

Pofaleni Jezuš bo pri vas,
To je naš tej prvi glas.
Mi smo si dva bračeci,
Svečne Marije hlapčeci.
Mi pa te sveče nosimo,
Pa se vu ime Bože prosime...

DOMAĆINSKI TJEDAN U ZAGREBU

U Zagrebu postoji prosvjetni i dobrotvorni odbor Kolo Domaćica, koji nastoji oko toga, da se pribavi priznanje i poštovanje domaćinskom radu te da se što veća pažnja posveti domaćinskom odgoju ženske mladeži. To Kolo Domaćica ima i svoju vlastitu domaćinsku školu, pa uzdržava i školuje i velik broj djevojaka na vlastiti trošak, da ih tako pripravi i osposobi za domaćinsko zvanje u životu.

Velika je to zaista zadaća, koja treba da naiđe na što veće zanimanje cijele hrvatske javnosti. Ustanovama Kola Domaćica upravlja gđa Mira Vučetić, koja svojom stručnom spremom i velikim svojim marom postizava prekrasnih uspjeha. Manifestacija tih uspjeha jest naširoko zasnovani Domaćinski Tjedan, što ga »Kolo Domaćica« priređuje od 30. siječnja do 5. veljače, da tim bude proslavljena deseta godišnjica opstanka zagrebačke domaćinske škole.

Krasno je zamišljen taj Domaćinski Tjedan s najrazličitijim priredbama: 30. I. svečana akademija i kulinarska izložba, 2. II. svečana služba Božja nadbiskupa dra Alojzija Stepinca, 4. II. kazališna predstava operete »Đak prosjak«, a svakog dana od 30. I. do 5. II. je natjecanje u kuhanju (u Pučkom Sveučilištu), natjecanje u krpanju (u Domaćinskoj školi), cijeli niz stručnih predavanja (svaki dan u 5 sati po podne), javno obučavanje u kuhanju, šivanju, krpanju, glačanju, pravljenju strunjača i popluna, čišćenju cipela i t. d. (svaki dan od 9 sati prije podne), zatim izložba domaćinskih potrepština, prikazivanje kulturnog filma »Jedan dan u domaćinskoj školi« u kinima prije svake predstave, zatim posebna predavanja za žensku mladež o ženskim zvanjima te opet posebna predavanja za radničke žene. Posljednjeg će dana biti u Glazbenom Zavodu završna svečanost s nagrađivanjem natjecateljica i zabavom.

Za one, koji žele izvan Zagreba doći na priredbe ovog Domaćinskog Tjedna, vrijedi polovična željeznička vožnja, ako nabave legitimaciju, izdanu u tu svrhu.

Neka taj divni pothvat Domaćinskog Tjedna bude od sveg srca pozdravljen uz želju, da za nj pokažu što veće zanimanje sve naše domaćice i majke, koje imadu kćeri. Neka taj Domaćinski Tjedan pridonese što više tome, da se među našim mladim ženskim svijetom podigne zanimanje za dom i obitelj, za rad i život u domu i obitelji. O uspjesima sviju priredaba Domaćinskog Tjedna izvijestit ćemo naše čitateljice potanko u budućem broju »Obitelji«, koja želi da podupre plemeniti cilj Kola Domaćicâ.

UČENICE DOMAĆINSKE ŠKOLE, KOJE UČE ZA KUĆNE POMOĆNICE
u nošnji zavoda domaćinske škole

MLADI BRODOLOMCI PO GRADSKIM ULICAMA

Napisao Stjepan Gorupić

Po ulicama velikih gradova često susrećemo djecu, koja se skiću. U Zagrebu ima također mnoštvo takve djece. Imadu i svoje skitničke »organizacije«, pa samo takvih »organiziranih« malih skitnica ima u Zagrebu oko pet stotina. Skiću se, klatare se, čine nepodopštine, uče se na grijeh i postaju talog ljudskoga društva. To su međutim sve sami mali brodolomci iza brodoloma obiteljskog života njihovih roditelja. Čujte!

Zlatko mu je ime. Bio je u trećem razredu osnovne škole. Ali školu ne će da polazi. On radije sa svojim mlađim bratom bježi od kuće. Skiće se po gradu, prosjači, krade. Pet puta bio je već pritvoren. U školu je dolazio neumiven, nepočešljan, zamazan i poderan i neuređan. Govori nepristojne riječi, psuje. Tukao se, razbio jednome glavu, drugome usta, vadi nož. Na ulici se druži s isto takvom djecom. Drzovit je prema starijima. Zvoni po kućama, nagovara i druge, da tako čine. Inače je dosta nadaren i mogao bi napredovati u dobrome. I mlađi njegov brat skiće se po ulicama.

Drugi jedan. Majka mu živi nedostojnim životom. Dječak sam sebi prepušten. Jedanaest puta pritvoren. Prosjači U školi je bio tih, miran, napredovao dobro. Narav mu je bila šutljiva i zamišljena. Jednoga dana izostao od škole. Policija ga pronašla, jer ni kući nije dolazio. Veli, da je radije čuvao nekome čovjeku živad i taj ga je uzdržavao, jer da majka s njim strogo postupa te ga za malenkost često puta i nekrivoga tuče.

Marku je 14 godina. Svršio četvrti razred osnovne škole. Jedan je od glavnih »s dna života«. Prosjači, razuzdan je, uznemiruje prolaznike. Duševno je razvijen, sposoban za nauk. Bježi od kuće, često noći izvan doma. Slab domaći odgoj.

A onaj tamo? Zatečen je u prosjačenju i skitnji. Majka živi u nezakonitom braku, pa ima još četvero djece. Ovo dijete nije pokvareno, po naravi je mirno i dosta poslušno. Zao utjecaj doma prevladao je, dijete prodaje »žnirance«.

Mali T., osamgodišnji dječak, zatečen u skitnji. Preslušan izjavio je, da ga kod kuće majka i novi tata jako tuku, tjeraju iz kuće k njegovu pravom ocu. Mali je svršio prvi razred s vrlo dobrim uspjehom, u vladanju bio vrlo dobar Nježan je, nepokvaren. Pa ipak . . .

S. ima 12 godina. Polazio prvi viši razred osnovne škole. Zatečen je u 1 s poslije pol noći gdje spava u škrinji u prolazu Balkan-kina. Prosjači, a raznosi i nepoznatim ženama košare s tržnice te se prehranjuje i skiće. Veli, da mu otac nije siromašan i da ga u ničem ne prikraćuje. Otac, udovac, drugi put se oženio, polazi svako jutro na posao, a djeca ostaju s maćehom, koju ne vole. Više su na ulici nego kod kuće. Maćehu ne slušaju; a kada ih otac radi toga ukori ili kazni, pobjegnu.

Grad Zagreb ima razne ustanove i domove za uzgojnu skrb zapuštene i napuštene djece. Tu su Gradska dječja skloništa, gdje djeca **siromašnih roditelja**, preko dana zaposlenih, dobivaju sklonište i jelo. Tu su i tri dječja sirotišta. Ima i Liga za zapuštenu djecu.

U Klinčaselu je gradsko uzgajalište za siromašnu i zavičajnu djecu grada Zagreba. U najnovije doba osnovano je u gradu Zagrebu Gradsko dječje sabiralište. Svrha je: djeci ulice, koja trebaju zaštite, dati privremeno zaklonište, hranu, stan i uzgoj, tada ih na temelju liječničkoga i pedagoškog promatranja smjestiti na daljnji uzgoj.

Skrb za takvu zapuštenu djecu zaslužna je za ljudsko društvo i za te male izgubljene članove njegove. Ali još veća je stvar sačuvati obitelji od brodoloma, učvrstiti ljudsko društvo i pojedince jakim obiteljskim duhom, pa ne će onda biti ni malih nesretnih brodolomaca.

PRED VELIKI DAN STARODREVNOGA KOTORA

Napisao Kalist Perinić

Već preko tisuću godina čuva naš maleni Kotor relikvije svoga patrona sv. Tripuna. Rođen u Maloj Aziji, mučen za cara Decija, (250. do 253.) tijelo Tripunovo bi preneseno u Kotor. Njemu u počast Kotorani sagradiše crkvu, koja je najljepši arhitektonski spomenik u Boki Kotorskoj. Današnja crkva je iz 12. stoljeća u romanskom stilu, sa dva zvonika. — Uz crkvu se nalazi zasebna mala zgrada — moćnik iz g. 1652. Na ulazu je uzidan maleni mramorni sarkofag, u kojem je g. 809. donešeno tijelo sv. Tripuna. Njegove se moći čuvaju u mramornoj kapsi sa srebrenim vratima.

Svake se godine 3. veljače crkva sv. Tripuna zasja u svečanom ruhu. Katolici Boke toga dana obnavljaju uspomene svoje slavne i bogate prošlosti. Sav vjersko - socijalni život slavnih Bokelja našao je svoj odraz i simbol u velebnoj Tripunovoj katedrali, gdje se vjera, kultura i umjetnost složiše, da zajedničkim naporima izdjelaju biser, koji sačinjava ponos i ljubav svih Bokelja. U katedrali, koja svojom poviješću, umjetninama, ornamentikom i kulturno povijesnim uspomenama predočuje snaga mrtva kamena, koji ima svoj jezik, sve faze političkog, socijalnog i kulturnog razvoja slavnog hrvatskoga grada Kotora.

Staro, nekada moćno plemenito tijelo »Bokeška Mornarica« — po pisanom statutu iz g. 1463. »Confraternitas nautarum« — usko je vezano sa čašćenjem sv. Tripuna. Tog dana časništvo i admiralitet mornarice u historijskoj nošnji oboružanih mornara obavlja glavne funkcije kod proslave u crkvi i gradu. Pocrnjele kotorske zidine i nakon prohujalih 11 vjekova ponosno gledaju, kako sinovi staroga Kotora uz geslo »Fides et Honor« vjerno stupaju pod zastavu sv. Tripuna, da izvrše zavjet vjere svojih otaca.

DON BOSKO KAO PISAC

Napisao Đuro Žmegač

Kad je Don Bosko, čija se 50. godišnjica smrti navršila ovih dana (31. siječnja), bio 9. ožujka 1858. u audijenciji kod Pape Pija IX., upitao ga je Sv. Otac: »Čim se bavite?«

A Don Bosko odgovori: »Svetosti, bavim se odgojem mladeži i katoličkim štivom.«

Don Bosko je doista bio jednako velik odgojitelj mladeži kao i pisac. Pisao je, da brani vjeru i pouči mladež. Tako je sâm počeo izdavati vjerski list »Prijatelj mladeži«, kojemu je kasnije dodao i list »Učitelj puka«. Pisao je i izdavao brošure i letke o katoličkoj Crkvi, koje je dijelio među mladež. Izdao je Biblijsku povijest, povijest Crkve, a jedna od najvažnijih njegovih knjiga bila je »Opskrbljeni mladić«, koja je u godini dana doživjela 3 izdanja. Zatim je počeo g. 1853. izdavati niz periodičkih knjižica »Katoličko štivo« za obranu vjere.

Od prvoga polugodišta »Katoličko štivo« poslalo je u narod sto i dvadeset hiljada sveščića, koji su se pohlepno čitali.

U rujnu 1864. štampala je tipografska škola djelce s naslovom: »Tko je don Ambrozije?« Razgovor između jednoga brijača i jednoga teotoga. Don Ambrozije bio je bezbožni izaslanik krivovjerja i sekta, koji je svoju katedru dizao po trgovima ili pred vratima crkava i zavoda. Zatim je štampao rasprave o čistilištu.

Drugim je izdanjima Don Bosko promicao propagandu dobre štampe. Osim sveščića »Katoličkog štiva«, uredio je 6000 primjeraka novog asketičnog djelca, kojemu je bio naslov: »Ključ raja u rukama katolika, koji vrši dužnost dobra kršćanina«. Ujedno je izdao djelo velike važnosti: »Povijest Italije«, ispripovijedana mladeži, od njezinih prvih stanovnika do naših dana, ukrašena jednom zemljopisnom kartom. To je bio dragocjen dar mladićima Omladinskog doma, a i slobodno možemo reći, svoj talijanskoj mladeži, a u isto vrijeme uspješan ustuk krivotvorenja povijesti, kojih je onda bilo mnogo.

Osim nekoliko životopisa (kao Dominika Savija, svojeg pitomca i svoga svetog prijatelja klerika Vjekoslava Komola) izdao je i djelce o bolima Presvete Marije, zatim »Talijanski vinoslovac«, posvećen puku i »Decimalni metrički sustav« za pitomce.

U veljači 1869. izašlo je novo djelce pod naslovom »Katolička crkva i njezina hijerarhija«.

U kolovozu don Bosko je u djelcu »Opći sabori i Katolička Crkva«, razgovori između jednoga župnika i mladog župljanina, izložio pojmove o naravi i koristi crkvenih sabora, o superiornosti Pape nad njima, o 20 općih koncila.

Iz oratorijske tiskare stali su izlaziti i po cijeloj se Italiji širiti prvi svesci »Biblioteke talijanske omladine«, koja je od god. 1869. do 1885. izdala najbolje talijanske autore, iz kojih su bili izostavljeni odlomci neprikladni za mlade čitače, naročito oni, koji su mogli povrijediti moral. Jedan od pretplatnika bio je markiz Jakov della Chiesa, kasniji papa Benedikt XV. A ni papa Pio IX. nije potcjenjivao Don Boska i njegova djela.

U čast Majke Božje izdao je Don Bosko djelce koje je nazvao »Devet dana posvećenih uzvišenoj Majci Spasiteljevoj pod naslovom Marije Pomoćnice«. U tom je djelcu osvijetlio cilj te pobožnosti, koji sastoji u tom, da se pribavi osobita zašt'ta Marijina na času smrti.

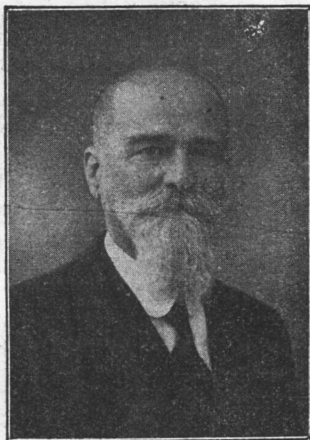

SV. IVAN BOSKO, ZAŠTITNIK OMLADINE

U ljubavi spram Papinstvu izdao je 3 oveća životopisa papâ prvih triju stoljeća i knjigu pod naslovom »Ljupke činjenice iz života Pija IX.«

Završujemo djelcem, što ga je izdao pod naslovom »Isus Krist naš Bog i naš Kralj« 31. siječnja 1883., točno pet godina prije svoje smrti. Djelo je objelodanio kao ustuk bezbožnoj i svetogrdnoj propagandi jednoga povremenog protukatoličkog lista, koji se zvao »Isus Krist«.

Iz svih Don Boskovih djela diže nam se u posebnom svijetlu veliki lik Sveca pisca. Istina, on nije bio pisac umjetnik, nego pisac odgojitelj, ali i kao takav je perom izvršio veliku vjersko-kulturnu zadaću, koja ne će ostati zaboravljena.

DR VELIMIR DEŽELIĆ ST., sadašnji predsjednik PIJEVA DRUŠTVA

BISKUP ANTUN MAHNIĆ, prvi pokrovitelj Pijeva Društva

DR STJEPAN MARKULIN, glavni stup Pijeva Društva od početka

JUBILEJ DRUŠTVA ZA PROMICANJE DOBRE ŠTAMPE

Trideset godina postoji već u Zagrebu Pijevo Društvo za promicanje dobre štampe među Hrvatima. Dne 31. siječnja 1908. održana je osnivačka skupština toga društva. Za prvog predsjednika bio je izabran odvjetnik Mijo Tkalčić, kojega je iza njegove smrti na tome mjestu g. 1913. naslijedio Dr Velimir Deželić st. stojeći sve do danas na čelu toga društva. Pokrovitelj je društvu bio biskup dr Antun Mahnić sve do svoje smrti g. 920. Kao prvi potpredsjednik istakao se radom svojim Stjepan Hartman, koji je međutim već god. 1909. umro. Kontinuitet društva od početka do danas čuva dr Stjepan Markulin, koji cijelih tih 30 godina vrši službu blagajnika i vodi svu akciju Pijeva Društva. To društvo je isprva izdavalo tjednik »Jutro«, a neko vrijeme i ilustrovani polumjesečnik »Prosvjetu«. Glavni rad Pijeva Društva nije međutim nakladnički (izdalo je i divot-izdanje Deželićevih pjesama »Zvuci iz katakomba«), nego podupiranje i širenje dobre štampe. Tako je ono potpomagalo osnutak knjižnica, a već skoro punih 20 godina provodi akciju Dana Katoličke Štampe sabravši i razdijelivši kao potporu katoličkim listovima preko 1 milijun dinara. Zaista lijepa svota, koju je Društvo pomalo sakupljalo. Ta bi bila daleko veća, kad bi ljudi, koji mogu, shvatili i potpomagali lijepu svrhu Pijeva Društva.

MIJO TKALČIĆ, prvi predsjednik Pijeva Društva

MIJO TKALČIĆ, ODVJETNIK U KRUGU SVOJE OBITELJI

Slika desno:

STJEPAN HARTMAN, PRVI POTPREDSJEDNIK PIJEVA DRUŠTVA

SITNA SREĆA

VESELA PRIČA O MALOME ČOVJEKU OVELIKOGA GRADA — NAPISAO DR VELIMIR DEŽELIĆ, SIN

(Nastavak)

Drugi posjet na Dugom Izbrešku, koji se javlja: staračac je s osam pura. Tri su pure crne, četiri sive bijelo poprskane i jedna bijela.

Hoda staračac rubom ceste, bere stolisnik, hrani svoje purice iz ruke i sve im nešto govori.

Koliko je susjeda s kravom od prirode malorjeka, toliko je starčić blagoglagoljiv.

»Star čovjek,« tumači on Milku i Anici. »Star čovjek dugo živi, svašta je doživio, pa ima što da rekne i savjetuje. Ali mlađarija ne sluša. Dosadno joj je. Misli, da sve može svojom glavom... Zato ja hranim purice. S njima hodam, njima govorim. One me slušaju.«

Kako je staračac stao i pure su stale oko njega. Podigle su glave, čekaju.

»Zna živače, tko ga voli. I pametno je!... A svako je svoje ćudi kao i ljudi.«

Jedna crna pura počinje da se glasi. Staračac objašnjava:

»Evo je, ove crnke! Kamka i kamka cio dan. Dosadi čovjeku, koliko je glasna, pa iskamka svojim kamkanjem, što je sebi utuvila u glavu. Dadem joj zalogaj preko reda, samo da utihne. A ne zaliježe joj ništa. Kost je i koža... kao i naš Blaž Majdak! U selu ga zovemo Blaž Politika. I on probija uši svojim govorenjem: treba, trebali bi, trebamo!... I on izradi sebi i preko narodnog zastupnika zagovor i od Općine put i iz Zadruge zajam... Pa opet nema, ko ni mi drugi!«

Staračac pokazuje šibom bijelu puru:

»Ova bijela... nije nedužna, kako se čini. Lažna bogomoljka je zovem. Izvana uj, unutra fuj! Drži se mile-lale, a kad misli, da je nitko ne gleda: ćapi i lakomo proguta.«

Starčić udara nevaljanku šibom po trtici, ali ne suviše. Bijela pura krili kržljavim krilima, korača dva tri koraka dugim nogama, osvrće se.

»Uvrijeđena je lažna bogomoljka!« tumači staračac: »Nego ovu sivu, tu ja milujem kao Bog pravednika. Dobra! Predobra je! Prepane se gliste, ako joj se u kljunu prebrzo zakovrča i muhe, ako zazuji. Zato joj svatko otme ispred kljuna i iz kljuna. I čerupne je još povrh toga. Ali ja njoj prvoj stolisnik u kljunić, pa se žuti kao zlato, ako joj puhneš straga među perje.«

Staračac bi još vezao na dugo i široko i po svojim purama očitovao svoje poglede i naziranja na svijet. Nego pure ga gone.

»Skoro će mrak. A danas smo nešto okasnili. Puricama su putače još prazne... Drugom ćemo zgodom više!« ispričava se staračac s osam svojih pura.

»Dangubni starčić!« smješka se Milko.

»Ali i mi smo današnju nedjelju prodangubili!« opaža Anica.

I jesu! Niti su uradili štogod spomena vrijedno. Niti smislili, što bi valjalo načiniti. Niti se dogovorili bilo o čem. Od zore do mraka ništa, te ništa! Čeretali su, čaškali, smijali se i sigrali. Kao djeca!

Bog im blagoslovio!

ZALEĐENO?

»Kako je veselo posjedovati komadičak kugle zemaljske!« oholi se Milko.

»Da ne urečeš!« straši se Anica.

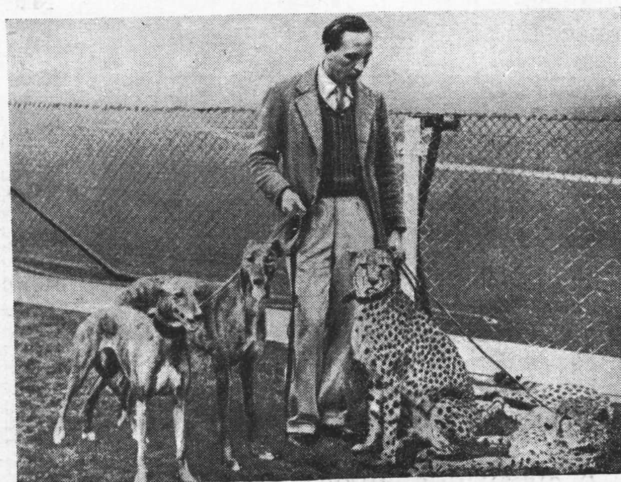
(Kako je na zemlju nalegao mrak, tako se i ona smračila.)

Muž je gleda i draška:

»U jednom džepu smijeh, u drugom plač.«

Mlada žena odaje svoju bojazan:

»Ako nam vrate kaparu? Ako reknu, da su se predomislili i da ne će prodati?...

DVA ČITAHA, NEKE VRSTI AFRIČKIH LEOPARDA, pobijedili su nedavno kod jedne pasje utrke u Engleskoj

»Prošla su dvadeset i četiri sata! Sad bi nam morali vratiti dvostruko. Z a r a d i l i bismo četiri stotine dinara za jedan naš lijepi dan.«

»Bolje da ne zaradimo!« odbija žena tu misao kao grešnu. I još više se stužuje. Šutke korača uz muža.

Milku je žao, što takva divna nedjelja završava tužno. Spominje se stiha, što ga je jučer tipkao:

»Zašto crna uobrazilja izmišlja jade?«

Žena dobacuje:

»Ako izgubimo naš uložak?«

»Pokrpit ćeš mi džep, ako je poderan!«

»Ne mislim tako! Nego ako nam ga uzmu?«

»Aha, drumskih se razbojnika plašiš?!« šali se Milko: »Da nas tu na otvorenom polju ne zaskoče i da nam ne otmu pare kad ih budemo nosili da platimo?«

»Ni to ne mislim!« mrgodi se mlada žena i tek nakon šutnje izriče: »Ako u banci... ako nam onaj blagajnik iza rešetke reče: da se ulošci ne vraćaju, da se ne isplaćuje ništa, da je sve z a l e đ e n o...«

»Zaleđeno?« ponavlja Milko zaskočen, pa tek da rekne nešto, bubne: »Onda, onda ću tebe prodati ciganima i za dobiveni novac ipak kupiti zemlju i naći sebi drugu ženu... veseliju, pametniju i dražu.«

Anici nije do šale. Milko nespretno popravlja: »Ne ću te prodati ciganu, ne ću! Ma zaledio nam se i uložak i kapara i sav Dugi Izbrežak.«

Anica je u izlogu neke banke vidjela ormarić od željeza s natpisom

TRESOR SAFE DEPOSITS

Model jednog čeličnog safe pretinca, kakvi su u našem podrumskom tresoru ugrađeni u cementne stijene. Najveća sigurnost za čuvanje vrednota naših stranaka!

A u nekom drugom izlogu, vidjela je Anica veliki bijelo emajlirani hladionik s rastvorenim vratima. I u tom je ledenjaku bio željezni pretinac. Natpis:

FRIGIDAIRE

Automatska sprava za hlađenje.
Najsavršenji ledenjak sadašnjosti.
Pogon, elektrika, plin ili petrolej.
Najveća udobnost za kućanstva i radnje sviju vrsta.

U željeznom pretincu toga frižidera drndala je elektrika i pretinac se za čas nahukao rosom i mrazom, obasuo injem, stvorila se oko njega ledena korica, pa sve deblji i deblji led.

U takvom nekakvom nesretnom frižider-sefu zamišlja tužna Anica: zaledilo se njihovih tri tisuće sedam stotina i pedeset dinara.

A koliko li je stotina i tisuća puta kucnuo njezin Milko po tipkama crnog lajnotajpa, dok su skucali tu svotu. I koliko je tisuća puta ona sama bocnula iglom u vezove za Žensku udrugu, da doprinese svoj udio. I koliko su se želja i željica odricali, pa štedjeli, da im se sada sve zaledi.

»Tko što ima, brigu ima!« ubacuje Milko u šutnju, i korača dalje šutke sa ženom prema gradu i **kući.**

On je često čuo, čitao, pa i tipkao vijesti o zaleđivanju novca po bankama, ali ga se to malo doimalo. Činilo mu se, da se to tiče bankara, velikih posjednika, kapitalista... Sada upinje svoje pamćenje, da se domisli, traje li to ledeno doba još uvijek i zaleđuju li se pare i sitnih štediša i sirotinje...

A u mladoj se ženi javlja čudni samoprijekor. Ona sebe prekorava što uložnicu drži iza ogledala umjesto za slikom svetoga Antuna, da je dobri Svetac čuva.

Isprva je i naumila da je stavi iza svete slike, ali ju je onda podišla sumnja, nije li možda grijeh metati novac iza slike, pred kojom se moli.. bolje joj je pristajalo da uložnicu turi za ogledalo. (Taština i skupost!)

Sada Anica obećaje svetome Antunu trodnevnicu, ako uložak ne bude zaleđen.

Kada kod kuće vadi uložnicu iza ogledala i predaje je mužu... povisuje zavjet iz trodnevnice na devetnicu s po devet Očenaša dnevno.

Anicu zebe srce i kao da sve kuca:

»Zaleđeno... zaleđeno... zaleđeno...«

Kleči pred štednjakom, duva, da brže raspiri vatru. Još joj je od sinoć preostalo valjušaka od šljiva; pregrijat će ih, možda će joj muž htjeti večerati.

Njoj je samoj presjela večera. Baš joj je, kao da već guta čitave hladne (zaleđene)valjuške s cijelim šljivama i koštícama.

Milko je u sobi pregledao uložnicu, dolazi u kuhinju i pokazuje:

»Gledaj, ženo, još nam nisu pripisali kamate. Mi bismo imali više nego računamo.«

Kao dijete, koje se dugo savladavalo pred tuđim ljudima, pa pred materom brizne u plač. Anica ne može da uzdrži suze.

»No što je, Anice?« htio bi tješiti muž.

»Mi bismo imali, veliš,... a nemamo. Zaleđena nam je uštednja! Zaleđen dugi Izbrežak!«

I Milka prolaze trnci.

Pokolebao se.

Tek da obodri ženu, počne je prekoravati:

»Stidi se, Anice! Radi novca plačeš! Nisi valjda ružni kapitalista, kome je novac jedino i sve na svijetu?!«

I već se mladom čovjeku vraća dobra vjera i volja:

»Pa da! Ako su nam glupavi i zli bankari upropastili našu uštednju, nisu ubili nas samih! Mi smo još mladi, radini, sposobni da stekne-

HERSAN ČAJ

DJELUJE
dobro kod obolenja želuca, jetara i bubrega.

POMAŽE
kod arterioskleroze i hemoroida.

OLAKŠAVA
muke i boli kod reumatizma i kostobolje.

UBLAŽUJE
obolenja kod mjesečnog pranja i mijene

ODSTRANJUJE
smetnje od debljanja i čini vitkim.

Dobiva se u svim apotekama.
Reg. S. br. 1983/1933

mo nanovo! ... Jesi li jutros vidjela onoga mrava? Našao mrvicu našeg zajutarka i vuče je u svoj mravinjak. Prevelik mu je bio teret. Strašno se mučio. Ispadalo mu nekoliko puta, a on upro, pa iznova. I tako sve, dok nije uspio! Mrav je radnik, nije buržuj!«

Onda Milko poučnu basnu primjenjuje na živi slučaj:

»Ako treba, počet ćemo i mi nanovo! Štedimo li po pedeset dinara tjedno, bit će za godinu dana tri tisuće...«

»Bi li se zemljište moglo otplaćivati obročno?« obasjava Anicu tračak uzde.

»... Mogao bih ja dići zajam u našoj Tipografskoj zadruzi. Jamčio bi nam kum Đuka, a može se Zadruga uknjižiti na nekretninu na Dugom Izbrešku...«

Mladoj ženi, koja još jednako kleči uz štednjak, čini se njezin muž viši i snažniji A kada je privije u naručje i ona nasloni glavu na njegova prsa, onda se osjeća tako sigurna uz njega i s njim. Sama se sebi pričinja sasvim sićušnom. I mogla bi usnuti mirno kao nevinašce.

»Hvala ti, Milko!« znala bi jedino reći i tom zahvalom najistinitije izreći, što osjeća.

Ali sada kao da Milkovo srce (premda on toga ne priznaje ni samome sebi), kuca:

Zaleđeno?.. Zaleđeno... Zaleđeno?...

VREĆA NOVCA

Nesigurnom rukom pruža Anica uložnu knjižicu pod rešetku i glasom, koji se jedva čuje, izgovara:

»Htjela bih izvaditi...«

»Ovdje se ulaže, a ne vadi! Preko!« ne dopušta joj činovnik ni da izreče do kraja. I već se obraća čovjeku do nje.

Nju danas ne prepoznaje, premda je svagda baš njemu u ruke predavala tu istu uložnicu s mjesečnim uštednjama!

Mladoj je ženi grlo stegnuto i noge podsječene, pa i ne pita, niti se miče.

Netko od onih, koji čekaju, upućuje ju, da se kod ovoga ovdje činovnika samo ulažu novci, a ako hoće iz uložnice štogod izvaditi, to mora zatražiti kod onoga preko.

Još drhtavijom rukom pruža Anica svoju uložnicu nepoznatom činovniku i moli:

»Rado bih izvadila tri tisuće šest stotina dinara.«

Činovnik izvlači malo ladicu svoga pisaćeg stola, vadi iz nje komad kruha namazan jetrenom kobasicom, odgrize, žvače i stavlja kruh natrag, pa zatvara ladicu. Onda uzima Anici iz ruke uložnu knjižicu, rasklapa je, lista i dva tri puta redom pogledava mladu ženu.

»Milko i Anica... a gdje vam je taj Milko?«

»U Tiskari na poslu.«

»A šta je on vama?«

»Muž.«

»Hm, vjenčani muž...«

»Ja i ulažem novac uvijek sama, jer je...«

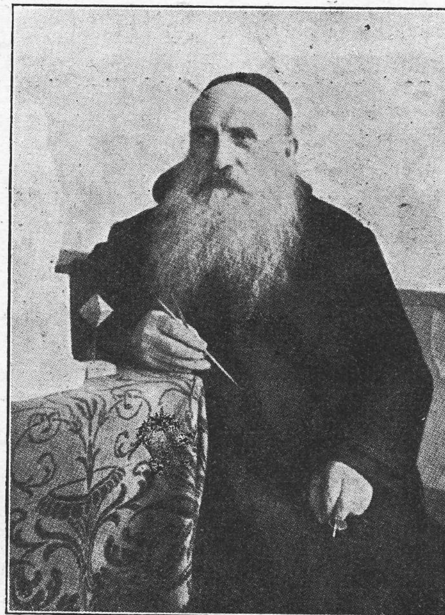
»Koliko biste htjeli izvaditi?« prekida činovnik.

»Tri tisuće šest stotina dinara.«

»To je gotovo sve!« naglašava onaj iza rešetke.

»Da!« priznaje pokorno Anica.

Činovnik opet izvlači ladicu svoga stola, vadi kruh, odgrize i sprema kruh natrag. Žvačući zapisuje nešto na neku ceduljicu s velikim brojem. Uložnicu baca preko stola blagajniku, a ceduljicu daje Anici.

KAPUCIN KARDINAL JOSIP MASSAIA,
apostol Abesinije, živio je u toj zemlji 35 godina (1849. do 1884.) kao misionar i biskup te je u njegovo doba sagrađeno ondje 17 katoličkih crkava, 2 sjemeništa, 18 škola i prešlo na katoličku vjeru 36.000 Abesinaca. On je prvi povezao i političke veze između Italije i Abesinije. Doskora se navršuje njegov 50-godišnji smrtni dan

Ona ne zna, što bi s tim. Čeka.

Činovnik ponovo vadi kruh i jede. Kad je progutao zalogaj, dobacuje:

»Sjednite, dok gospodin blagajnik ne prozove vaš broj!«

Sjednite! Ta riječ spominje Anicu na školu i kako ju je jednom osramotio sam nadzornik. Nešto se splela računajući kod ploče, pa ju je školski nadzornik poslao na mjesto s riječju: »Sjednite!« Učiteljica ju je poslije zbog toga često prekoravala. A i ona sama mnogo puta s neugodom misli (pa i sanja!) o tom: »Sjednite!« I sada joj je, kao da u prstima prevrće kredu, i od toga je prolaze srsi.

Da je i sada ne potjeraju, ako se kod brojanja novca pomete?... Ili da je ne pošalju kući praznih ruku, jer će u podrumskom tresoru naći, kako je njezin uložak u frižider-sefu zaleđen?

(Nastavit će se.)

SKIJAŠKI SKOK

BIJELA SREĆA

Zima nosi mnoge radosti. Milina je zimi se prosanjkati po snijegu, sklizati se na ledu ili skijati se po snježnim brežuljcima i planinama. To je prava bijela sreća za sve, koji mogu sebi takve zimske radosti da priušte. Koliko im to osvježuje tijelo, a koliko svježine ulazi i u cijelo raspoloženje čovjeka, u dušu njegovu kod takvih zimskih radosti! Prava je zato blagodat za omladinu, ako je zima lijepa te ako se može dosta dugo baviti zimskim športovima, među kojima danas sve veći mah uzima skijanje (smučanje).

Za skijaški šport se kod nas prije svjetskog rata nije pravo ni znalo... Tada se gojio samo u sjevernim krajevima. U Norveškoj je i domovina toga športa, koji je prije dvadesetak godina odanle stao da prodire i drugamo u Evropu, a poslije svjetskog se rata silno razmahao. Danas valjda ni nema osim sanjkanja drugog zimskog športa, koji bi se toliko gojio kao skijanje. Gradska omladina jedva čeka, da može sa svojim skijama pohrliti nekamo u planine te se ondje predati skijaškom uživanju.

Pravo skijanje vezano je uz gorovite krajeve, jer se skijaš niz obronak spušta na svojim skijaškim daskama. Što je ljepši i mekši snijeg, to

SAMOTNI SKIJAŠ NA PLANINI

je bolji za skijanje. Svaki pravi skijaš može izvoditi svakakvih zanimljivosti, osobito skokova, koji gledaoce upravo zapanjuju. Prave se i posebne skakaonice za takvo skijaško skakanje, pa se tu priređuju i posebne utakmice u skijaškim skokovima. Kod nas se vrlo mnogo goji skijaški šport u Gorskom Kotaru, a svjetski glas stekla je skakaonica u Kranjskoj Gori, gdje se održavaju i međunarodne skijaške utakmice.

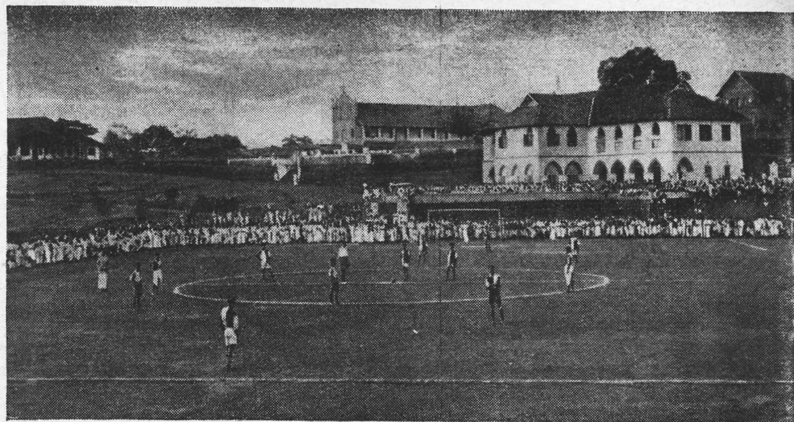
Skijanje je pretežno šport za muškarce, ali ga goji i ženski mlađi svijet. Skijašice se oblače u muško skijaško odijelo sa hlačama, da uzmognu izvoditi što slobodnije kretnje, koje su kod skijanja potrebne. Ima i manjih skija za djecu, pa ima već djece od četiri ili pet godina, koja se pomalo priučavaju na skijanje, a od sedme godine mogu djeca da budu pomalo već dosta dobri skijaši. Dakako da djeca smiju samo gojiti umjereno skijanje bez većih skokova, za koje se traži već neka zrelost u prosuđivanju, što se može, a što se ne može.

Slika lijevo:
GLAVNO MJESTO ZIMSKOGA ŠPORTA GARMISCH-PARTENKIRCHEN

ČARI ŠPORTA

Športske igre imaju poseban čar za život omladine. Iako su glavne vrste današnjeg športa (nogomet, skijanje, tenis itd.) tek u posljednjih deset-dvadeset godina postigle svoj pravi razmah te zavladali tako odlučno životom omladine, nikada nije bilo doba bez bilo kakvih športskih igara. I mnoge današnje športske igre imadu vrlo staro porijeklo. Tako na pr. polo športska igra potječe od prije 2000 godina.

Sklizanje po ledu bilo je još prije pedesetak godina veoma u modi. U ono doba je taj šport

NOGOMETNA UTAKMICA U MISIONARSKOJ ŠKOLI U KOTTAYAMU U INDIJI

KOTURANJE PRIJE PEDESETAK GODINA

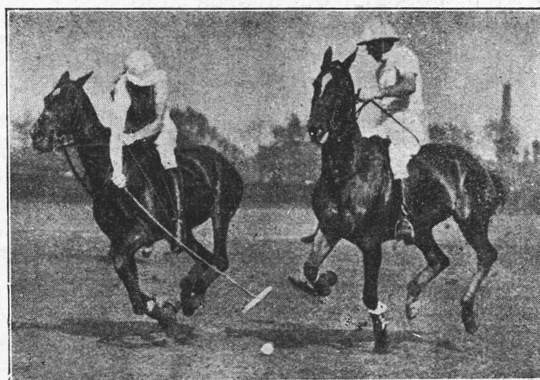
ljeti pretvoren u koturanje tako, da su se pričvrstili koturovi za noge. Danas služe za koturanje posve mali koturići.

Više nego druge igre nogomet je u središtu zanimanja nesamo današnje omladine, nego i svih onih, koji u tisućama hrle na razne nogometne utakmice. Ali zato ipak moramo reći,

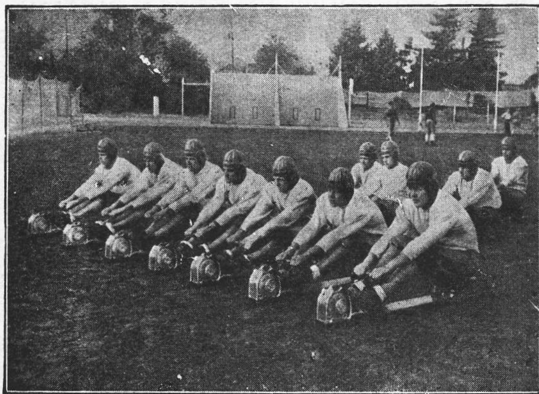

NOGOMETNA GUŽVA KOD JEDNE UTAKMICE

da mnoge druge plemenitije igre (zimi skijanje i ljeti tenis, veslanje itd.) kudikamo više nego nogomet pokazuju prave čare športa, koji oplemenjuje duše športaša.

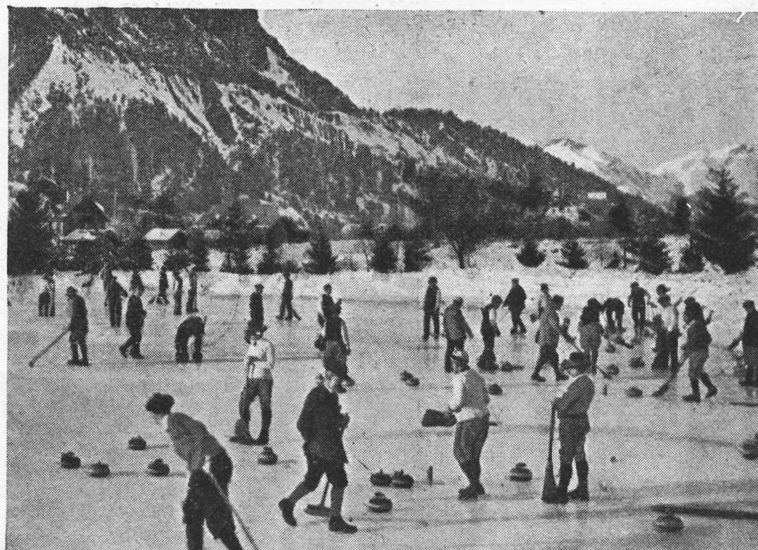

POLO NA KONJU VRLO JE PLEMENITA ŠPORTSKA IGRA

VESLAČI ŠPORTAŠI TRENIRAJU SE NA POSEBNIM SPRAVAMA KOD KOJIH OBAVLJAJU JEDNAKE POKRETE KAO KOD VESLANJA

Slika desno:
ZIMSKI ŠPORT CURLING (KÖRLING)
je neka vrst kuglanja na ledu

Prevedeni roman „Obitelji“

RUŽE ZELENOG OTOKA

ROMAN IZ IRSKE PROŠLOSTI — NAPISAO SAMUEL LOVER (Nastavak)

Nijesam znao, zašto ju tako zovu, dok nijesam pitao. Rekli su mi, da je zovu »Dame street« (Ulica gospođâ), jer se po njoj rado šeću dame. Oh, kako su to ljupke stvarčice! Ne mogu vjerovati, da je to tako nezdrav kraj, jer je većina dama, što sam ih ondje vidio, imala baršunasta ružičasta lica, takva lica, kakvih moje oči još nijesu vidjele. A oči, kažem vam, one prelijepe oči, koje su tako živahno šmigale amotamo! . . . Bilo je dakle na Dame Street-u, kako rekoh, gdje sam prispio do prodavaone bez broja štapova. Unišao sam i gledao, dok nije došao trgovac te me upitao, da li želim trstiku.

‚Ne,' rekoh, neću trstike, hoću štap '

‚Vi mislite trstiku,' reče on.

‚Ne, štap hoću, jer sam se odlučio za štap, a ne za trstiku.'

‚Ova je zgodna,' reče on.

‚Ne ću zgodne, nego odgovornu.'

‚Vjere mi,' trgovac će, ‚kad bi Irčev štap zaista bio odgovoran, morao bi mnogo odgovarati.'

Ne znam, na što je time mislio, ali tako je rekao i zatim mi se u sav glas smijao.«

»Tako je rekao, jer ste tražili odgovoran štap,« razjasni mu mladi gospodin.

»A zašto ne bih,« Rory će, »kad sam ja trebao za prečasnoga gospodina! Zašto ne bi on imao lijep, pošten i odgovoran štap!«

»Zacijelo,« povladi blijedi gospodin.

»Dobro, izabrao sam jedan, koji mi se svidio: dobar štap s drškom od slonove kosti, jer sam vidio, da su oni sa zlatnim drškom bili tako skupi, da ih nikad ne bih mogao platiti. Zato sam rekao: ‚Dajte mi onaj.' I prihvatio sam ga. Ali nikad u životu nijesam bio tako razočaran. Mislio sam naime, da ću dobiti dobar, jak, solidan štap, a kad tamo, sreća, što mi nije odletio iz ruke. Tako je bio lagan!

‚Ph-h,' puhnuo sam. ‚Kakav je to štap?'

‚Kažem vam, da nije štap, da je trstika!' reče trgovac.

*) Odgovoran znači u engleskom jeziku »responsible«. Irski seljak kaže uvijek »responsible«, kada misli »respectable«, što znači pošten, solidan. Rory je dakle htio imati solidan štap.

Hiljada je bolesti a jedno zdravlje!

♥

Bili zdravi ili bolesni, ako još ne poznate

Radensku ljekovitu vodu

Onu sa crvenim srcima, tražite kartom upute za kućno liječenje

Uprava Radenskog ljekovitog kupališta SLATINA RADENCI (kraj Maribora)

Kr. dvorski dobavljač za mineralnu vodu.

‚Vjere mi, nimalo ne sumnjam u to,' rekoh ja.

‚Vidite, kako je lagan! Pomislite, gospodine, lagan je, ali svejedno dobro opali!' hvalio ga on.

‚Vi se šalite,' rekoh ja, ‚ta jedva osjećam, da imam nešto u ruci.'

‚Za cijelo, pa to je i njegova prednost,' reče on.

Pomislite, taj lopov je zvao štap, koji je bio lagan kao pero, prednošću!

‚Ta jedva ga osjećate,' režao je.

‚Da, istina je,' rekoh ja. ‚Što je još lošije, jest to, da ga zacijelo ne će ni drugi osjetiti.'

‚A tako, vi trebate štap, da njime udarate po drugima?' reče on.

‚Pa dakako. Čemu je inače štap?' rekoh ja.

‚Da se iz ljudi izbije zloba,' zarežao je opet.

‚Dakako, ako su nevrijedni,' rekoh ja. Oštro sam ga pogledao.

‚Da, ovi štapovi su samo za šetnju,' rekao je on.

‚Ili za trku. Ta pred takvim, kakav imate u ruci, moraš trčati,' rekao sam.

‚Dobro, izaberite najteži od svih,' rekao je on. I tako sam čeprkao među štapovima i prebacivao ih, da je sve pucalo, ali vjerujte mi, sve one štapove, koji su bili u trgovini, ni pas ne bi pomirisao.«

»Zašto ste tražili tako težak štap za prečasnoga gospodina?« radoznalo upita zdepasti susjed.

»Zato, jer u župi nema čovjeka, koji bi trebao teži.«

»Zar se tako svađa?« zapita putnik.

»Ne, naprotiv, to vam je najmiroljubiviji čovjek,« Rory će.

»Čemu mu onda tako težak štap?«

»Da udara po svojim ovčicama,« Rory će.

»Da udara?« začuđeno je ponovio putnik i od smijeha se malne zagušio.

»Lako se vama smijati,« Rory će, »ali vjere mi, ne biste se smijali, kad biste bili pod njegovom šakom, koja je stroga i teška i kojoj neka Bog da zdravlja!«

»A zašto ih tuče?«

»Kad imamo kakvu malenu bitku, da mine čas, ili kad se o sajmu pobijemo radi strančarstva, pa prečasni gospodin dozna za to, dođe on pogledati.«

»Dobri Bože,« preneraženo će putnik, »zar svećenik sudjeluje u tučnjavama?«

»Ne, ne, ne! Vidim, da ste stranac u ovoj zemlji. Svećenik da pristane uz ovoga ili onoga? Što vi mislite? On dođe samo, da dokrajči tučnjavu. I ako hoće da uspije, mora među nas i tući po nama i oko sebe, da nas razdvoji i rasprši kao vjetar pljevu. I zato mu je eto potreban težak i najbolji štap.«

»Zar ne bi mogao teški štap spremiti za takve prilike, a u drugim upotrebljavati lakši?« nasmjehnuo se susjed.

»Ta ne znaš, kad će trebati lagani, a kada teški,« mirno će Rory. »Ako prolazi, recimo kroz selo, a gostiona je prepuna, istjera nas van. Oh, vaše bi srce igralo u grudima, kad biste vidjeli, kako se brzo isprazni gostiona, tako brzo, kao da okom treneš.«

»Zar njegove riječi ne bi pomogle isto tako kao i štap?«

»Ne, on ne će da njima beskorisno rasiplje. Pa i čemu? Radije ih čuva za nedjelju u crkvi, gdje je zgodnije mjesto za taj posao, a osim toga ne će da s nama bude preoštar.«

»Preoštar?« začuđeno će mladi putnik. »Nijeste li kazali, da po vama mlati u svakoj prilici?«

»Da, ali sve to nije ništa u prispodobi s njegovim riječima, koje su oštre kao britva ili mač. Neka nas naš dobri gospodin opali štapom, tome smo navikli, ali nijesmo vikli takvim riječima, s kakvim nas siječe, kad mu nijesmo po volji. To je strašno! Volio bih, da me do jutra bije, nego da moram čuti jednu samo njegovu oštru riječ.«

»No, sad vidim, da mora imati težak štap,« rekao je putnik.

»Da, mora ga imati, uvijek ga mora imati i radi toga sam bio tako izbirljiv u prodavaoni. Čitav sam sat proboravio ondje i konačno sam našao štap, koji bi bio zgodan jedva za dijete, a kamo li za čovjeka. I onaj čovjek, koji mi ga je prodao, rekao mi naposljetku: ‚Čudnovato, da vam se od svih tih štapova nijedan ne sviđa.' — ‚Vi ne razumijete ništa,' odgovorio sam mu. — ‚Bit će bolje, da odete, ta vi mi samo kradete vrijeme,' navalio je na mene. — ‚Žao mi je vremena, ako ga komu kradem, ali radi štapa ne ću nikoga više pitati,' odgovorio sam. ‚Ded, pogledajte ovo,' rekao sam držeći u ruci čvrsto svoju batinu iz crnoga gloga. — ‚Kako uopće možete da pripodobite svoju staru slomljenu batinu s ovima ovdje?' ljutio se i uzdignuo jednu od onih svojih biljki. — ‚Vjere mi, ako se želite sa mnom ogledati, začas ću vam pokazati, koja je bolja,' odbrusio sam mu. — ‚Vi ne znate ništa,' rekao je. ‚To je najbolja šećerna trstika.' — ‚Vjere mi, iz nje ne ćete dobiti šećera! Slađega drva od ovog crnoga gloga nema na čitavom širokom svijetu, i ako hoćete da ga okušate, možete,' zagrozio sam mu. — ‚Ne,' rekao je, ‚nijesam zdrav,' ili nešto slično je rekao. — ‚Ako nijeste zdravi, bolje je, da se ne bijete,' rekoh i odoh.

»Sve to vam vjerujem,« rekao je putnik, »a sad bih rado doznao nešto o ražnju.«

»Pričat ću vam i to, ali nijesam još dospio tako daleko. Vidite, oni trgovci u Dublinu tako su me razočarali, da me je srce boljelo, kad sam vidio, kakvi su neznalice. I vidio sam, da uopće nijesu razumjeli, što sam htio, i tako sam se morao otputiti kući, a da za prečasnoga gospodina ništa nijesam kupio, iako sam cijelim putem mislio na to. Kad smo prolazili posljednjim gradom, sjetio sam se usred kiše ražnja.«

NAKON PROGLAŠENJA NOVOG USTAVA IRSKE DRŽAVE 29. prosinca 1937. održao je predsjednik Irske Eamon De Valera velik manifestacioni govor, koji je s velikim oduševljenjem odjeknuo u cijelom irskom narodu, presretnom što vidi postepeno ostvarivanje svoje potpune slobode

»Posve je naravno, da ste se usred kiše sjetili ražnja,« rekao je mladi stranac.

»Ne, nije me kiša sjetila ražnja, nego mislim, da mi je sam Bog nadahnuo tu misao zato, jer sam ga htio pokloniti našemu prečasnom gospodinu. I kad sam mislio na njega, sjetio sam se, da bi bilo bolje sjedjeti na ražnju nego u bari kišnice. I zato sam pazio, kad smo se vozili cestom, i zaista smo bili već na pola puta! Zato sam potrčao natrag, da ga kupim.«

»Zar ražanj nije čudnovat poklon? Zar ga prečasni nema?«

»Imao ga je, gospodine, ali mu se slomio. Kad sam nedavno bio u župnom dvoru i sjedio u kuhinji, pekla je Molly na ražnju pečenku za prečasnog. Kad se okrenula, da uzme soli te ju posoli, skočio je pas, koji je također bio u kuhinji, k ražnju, prevrnuo ga i pograbio pečenku, prije

Tako izgleda
ASPIRIN
ASPIRIN 0,5
BAYER
LICE
NALIČJE
Oglas registr. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

nego smo mi to mogli i zapaziti. Molly je zatim pograbila ražanj i skočila za psom psujući: ‚Ti pasja mrcino! Morao si proždirati baš večeru gospodina župnika! No, kad imaš pečenku, evo ti i ražnja!' I tako ga udarila po glavi, da su popustile prečke. Pas je pobjegao s ražnjem u selo, zavijao i tukao, dok se nije oslobodio i zadnjega komada željeza.«

»A zašto ste kupili dva ražnja?« upita putnik.

»Kad sam naime mislio na to, kakvo će dobro suho sjedalo biti tu kao ražanj, mislio sam i na vas.«

»To je veoma lijepo od vas,« presenećeno će putnik, »osobito za to, jer nijesam učinio ništa, čime bih zaslužio vašu pozornost.«

»Oprostite,« Rory će, »vladali ste se prema meni kao pravi gospodin, i lijepa riječ nađe svoje mjesto.«

»Mislim, da bi tako učinio svaki pravi gospodin,« odgovori putnik.

»Da, zacijelo svaki pravi gospodin,« Rory će. »Ali mnogi, koji se zovu gospodom, ne vladaju se tako i poznaju u razgovoru s nama samo grubu riječ. Takvi misle, da je lijepo i fino odijelo sve i da pod siromašnim i jednostavnim odijelom ne bije srce.«

»Žao mi, što moram to čuti,« putnik će, »ali rekao bih, da takvih nema mnogo.«

»Imade ih više, nego bi ih smjelo biti. A oni ljudi, koji su dobri, ne gube time ništa, i tako je u našem slučaju. Kakav bih ja bio čovjek, kad ne bih uzvratio gospodinu, koji sjedi kraj mene i koji me nagovori prijaznom riječi? Ta prijazna riječ vrijedi više od svega ostaloga. Najsnažniji pljusak namoči samo tijelo, dok gruba riječ reže srce.«

»Vjerujte mi, zahvalan sam vam,« ponovo će putnik, »ali ipak bih rado znao, čemu vam drugi ražanj.«

»Ne bojte se, zacijelo ću ga trebati.«

»Doista, ta baš ste dokazali, da se znate snaći, i zato ne sumnjam, da će vam biti od koristi. To ste oruđe ovdje iskoristili na vrlo originalan način,« rekao je mladi gospodin.

»Mogu reći, da smo prvi putnici, koji sjede na ražnju,« Rory će.

»Otkako je živio sv. Lovro,« nadopuni ga putnik.

»Što, sv. Lovro je sjedio na ražnju?« začuđeno će Rory.

»Ne, nego pekli su ga na njemu.«

»Oh, ti krvoloci, pekli su ga! I zatim ga pojeli?«

»Ne,« odvrati putnik. »Samo su ga spekli. Ali mislio sam, da vi kao dobri katolici poznajete sve mučenike.«

»Dakako poznajemo ih većim dijelom, pa ipak nijesam nikada prije čuo o sv. Lovru, ili ako jesam, onda sam zaboravio.«

»Kažete, da ih većim dijelom poznajete.«

»Zacijelo! Često sam puta čuo, kako su amotamo tjerali sv. Stjepana. Zato i počinjemo mi lov na dan sv. Stjepana.«

»I kod tog ste sveca nešto zaboravili. Sv. Stjepana su kamenovali.«

»Znam, da jesu. Zar nijesam rekao, da su trčali i bacali kamenje za njim, dok ga nijesu ubili? Crnih li duša! Nije li bilo strašno biti svetac u ona poganska vremena i trčati do kraja svijeta! Oh, jadnih li mučenika, kako ih ono zovemo!«

»Da,« potvrdio je putnik, »to su bili dani kušnje za svece.«

»Kladio bih se, da ih uopće ni preslušavali nijesu,« Rory će, »nego su ih ubijali bez suca i porote, ti lopovi! Ta ne pomažu ništa ni sudac ni porota, ako krivi svjedoci, koji su plaćeni, svjedoče proti čovjeku, i sudac im vjeruje. Čovjeka objese još prije, nego ga preslušaju, ako nema kakvog visokog prijatelja, da ga spasi.«

»Zar je moguće, da ovdje rade tako?« upita putnik.

»Nažalost tako je. Zašto se nitko ne zauzme za svoj narod?«

»Zakon se mora poštovati, a ne gospodin,« rekao je putnik. »Život siromaha ne smije nikada biti ovisan od volje bogataša.«

III.

Tek je mladi gospodin izgovorio te riječi, duboko se zamislio. Njegova je duša prezirala takvu političku spekulaciju i gledala naprijed kroz topao sumrak, s kojim mlada fantazija tako rado obavija neugodne stvari, u ona srećna vremena, kad će Irska uskrsnuti, kad će u njoj biti drukčije, nego je danas spominjao Rory O'More. Mislima u tim zlatnim vremenima nije vidio krvi i zločina i svih divljih strasti, koje ponizuju čovjeka, koje iz ljudskog bića stvaraju vraga, nije vidio budućnosti, na koju je bila osuđena siromašna Irska. I dok je oduševljenje uzdizalo mladog putnika u visine, kamo je njegova fantazija postavljala domovinu svu u zori, nije opazio krvavu dolinu.

Roryeva napomena o preslušavanju u Irskoj izazvala je putnika na razmišljanje. I on je bio Irac, dugo odsutan iz svoje domovine, koji za to nije poznavao njenih unutarnjih prilika. Kako da ih i pozna, kad je kroz sve te godine gledao, kako Engleska uživa svoje ustavne slobode, i mislio, da je i u Irskoj tako! Pa ipak je bilo drukčije, kako je čuo od Rorya.

To se dogodilo godine 1797., u doba, kad su nad čovječjim duhom vladale političke predrasude, nepovjerenje i vjersko neprijateljstvo. U onim se godinama hram pravednosti jedva još zvao svetište, i utočište si našao prije pod plaštem osobnog utjecaja nego pod sučevim hermelinom.

Kako je bilo u one dane, kazuje ova istinita anegdota bez imena.

Netko je zvjerski napao nekoga. Napadnuti je izgubio život, i to je bilo skoro isto kao umorstvo. Optuženika su radi tog zločina preslušali i čekala ga teška kazna, iako bi mu pravda darovala život. Preslušanje je uvjerljivo dokazalo njegovu krivnju i svi su se pokušaji branioca, da ga riješi, izjalovili. Kad je postupak bio gotov, pozvao je sudac porotnike, da ga osude.

(Nastavit će se.)

Jedan dobar film

ŽUPNIK IZ KIRCHFELDA

Napisao F. Rubina

Austrija sve više uspijeva u proizvodnji filmova, koji se nastoje približiti ideji katoličkog filma. Vidjeli smo već više takvih bečkih filmova, od onih najboljih (na primjer »Ulični pjevači«) pa do onih prosječnih filmova (»Romanca«, u kojoj bi, da je film stvoren u Holywoodu, sigurno došlo do preljuba, a u austrijskom filmu žena ostaje vjerna i obiteljska je sreća osigurana). Još se kod austrijskog filma ističe kao osobita značajka to, da jednostavnim scenama postizava takve efekte, da ostaju duboko u duši svakoga, tko je film vidio.

Takav je i novi film prema Anzengruberovoj drami »Župnik iz Kirchfelda«. Vodi nas preko nezaboravnih tirolskih pejzaža u seoce salcburške dijeceze Kirchfeld, gdje se veličanstvo prirode i seosko zatišje tako divno slaže s prividnom mirnoćom žitelja toga maloga seoskog svijeta, tih bezazlenih i dobrih duša, gdje krčmarica svoga gosta pijanicu upućuje u crkvu, mjesto da ga zadržava u gostioni. Ali tamo vrije život, tamo je moralna svijest tako velika i u ovom filmu tako sudbonosna, upravo skrupulozna. Tamo je kršćanstvo provedeno u život, tamo se ono duboko i iskreno doživljava. Duševni mir tirolskih priprostih i iskrenih seljaka, kad u nj dirneš, strašan je kao i one provalije i pećine, koje u ovom filmu djeluju tako stravično, ali koje približuju okorjeloga grešnika Sepa njegovu župniku — pred grobom Sepove mrtve majke i u času, kad je pakost Sepova neprijateljstva triumfirala.

U filmu se obrađuje odlomak iz života mladoga župnika Hela, kojega vole svi u selu djetinjski i iskreno, jer je uistinu dobar pastir, čestiti svećenik. Svačijem bolu nastoji naći lijeka, svačiju nesreću ublažiti. Jedan jedini čovjek, Sep, mrzi ga, jer ga pređašnji župnik nije htio vjenčati s rastavljenom ženom, mrzi ga usprkos toga, što se župnik sinovskom ljubavlju brine za njegovu majku. Iz susjedne župe dolazi mladom svećeniku u službu djevojka Ana, priprosto seosko dijete, koje se tako radosno brine, da stan i sve oko župnika bude što ugodnije, a ovaj joj za nagradu vjernosti poklanja zlatni križić, svoju uspomenu na mrtvu majku. Sep to vidi i klevetanjem uspije ocrniti župnika. Selo se odvrati od svećenika tako dugo, dok opet ne spozna, da je on ispravan čovjek i vrijedan svećenik. To je u času, kad je mladi župnik već premješten u grad. Kod podjeljivanja njegova posljednjeg blagoslova župljanima svi padaju na koljena i križaju se suznih očiju. A prije toga obavio je on posljednju svoju dužnost — vjenčanje Ane s jednim seoskim mladićem.

Slika desno:

HANS JARAY U ULOZI ŽUPNIKA PRED OLTAROM

u filmu „Župnik iz Kirchfelda"

SEOSKI ODRPANAC SEP I NJEGOVA MAJKA

Prizor iz filma „Župnik iz Kirchfelda"

Gluma Hansa Jaraya kao župnika Hela snažna je i uvjerljiva, kad treba dati mladog čovjeka i stoga ne daje uvijek dojam svećeničke osobe. Naprotiv lik je susjednog župnika prikazan mnogo uspjelije. Kreacija Karla Paryle u ulozi seoskog odrpanca Sepa ostavlja najsnažniji dojam i izrađena je najuspjelije, kao i njegova majka (Frida Richard).

Ako još dodamo, da u filmu pjeva zbor bečkih dječaka pjevača (Wiener Sängerknaben), među kojima će gledaoci upoznati i koje lice iz filma »Ulični pjevači«, pa i to, da ima lijepih melodija, onda je dosta rečeno u prilog tom filmu, koji se sad prikazuje i kod nas.

SVJETSKI DOGAĐAJI

7. siječnja: Kr. Namjesnik knez Pavle stigao u Atenu na svadbu grčkoga nasljednika prijestolja.
8. Japanski admiral Nabumasa Smyetsugu, »željezni ministar unutrašnjih poslova«, održaoošta: govor protiv Evropljana pod geslom: Azija Azijcima!
9. Novi rumunjski ministar vanjskih poslova Micescu stigao u Prag.
10. Roosevelt ustaje oštro protiv kapitalističke oligarhije nekih bankara u Americi.
11. U Tokiju održavano carsko ratno vijeće. To je četvrto takvo vijeće u Japanu u posljednjih 60 godina, a prvo pod sadašnjim carem. Iza svakog dosadašnjeg takvog vijeća stupio je Japan u rat. — Micescu stigao u Beograd.

LO PA HONG, PREDSJEDNIK KATOLIČKE AKCIJE U KINI I UGLEDNI INDUSTRIJALAC, koji je koncem prosinca poginuo od ruke jednog fanatičkog atentatora

12. Konferencija Rimskog Sporazuma (Italije, Austrije, Madžarske) u Budimpešti.
13. Poljski ministar vanjskih poslova Beck u Berlinu.
14. Pala Chautempsova vlada u Francuskoj.
15. Stojadinović stigao u Berlin.
16. Kalinin izabran oficijelnom glavom ruske sovjetske države, ali diktator ostaje Staljin.
17. De Valera u Londonu vodi pregovore između Irske i Engleske.
18. General Franko uspijeva kod Teuela.
19. Novu francusku vladu opet sastavio Chautemps dosadašnji predsjednik vlade.
20. Engleska ne da Italiji zajma, koji ona već dulje vremena traži

KULTURNI PREGLED

Nove knjige

Dr Milan Ivšić: POLITIČKA I SOCIJALNA SVIJEST U RAZVOJU HRVATSKOG NARODA, str. 17, cijena 5 i po dinara, naklada pisca (Rakovčeva 13). — Odlični ovaj socijalno-gospodarski pisac dao je u ovoj knjižici zanimljive poglede na povijesni razvoj svijesti hrvatskog naroda. Preporučamo.

KOMUNIZAM I KRŠĆANI, zbirka članaka od šestorice francuskih pisaca, naklada knjižnice »Istina i Život« (Jer. Malinar, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21), 248 str. cijena 30 Din. — Aktuelna ova knjiga slavnih pisaca Fr. Mauriaca, N. Berdjajeva, O. Ducattillona, Al. Marca, Denisa de Rougemonta i Dan. Ropa. Preporučamo.

Nikola Žic: ISTRA, drugi dio: Čovjek, antropogeografsko stanje potkraj svjetskog rata, izdala knjižnica HRID, knjiga 2. i 3., Zagreb, str. 168, cijena 40 Din. — Naš odlični suradnik prof. Nikola Žic napisao je i izdao prije godinu dana prvi opći dio iz zemljopisa Istre, a sada evo i drugog dijela. Djelo je pisano naučno, a ipak je za svakog vrlo zanimljivo. Tu upoznajemo s bliže strane istarsku braću, prema kojoj treba da gojimo posebnu ljubav. Zato neka ova knjiga bude najtoplije preporučena.

Franjo Perše: ANĐEOSKO CVIJEĆE, crkvena pjesmarica, izdalo Hrvatsko Književno Društvo sv. Jeronima, str. 352, cijena uvezano 15 Din. — Ova je crkvena pjesmarica već u dva izdanja imala lijep uspjeh. Sad je evo izdano novo, popunjeno i u svakom pogledu dotjerano izdanje, koje će, nema sumnje, naići na još veće simpatije i proći, jer je takva pjesmarica zaista vrlo potrebna.

Glazba

Opera »Stanac« od dra Božidara Širole izvedena je 30. studenoga u slovačkom glavnom gradu Bratislavi pod naslovom »Dubrovnicke fašiangy«. Izvedba je imala velik uspjeh te je skladatelj, koji je bio nazočan, bio nebrojeno puta izazivan burnim odobravanjem. Sad se sprema u Bratislavi i izvedba druge Široline opere »Citara i bubanj«, koja će tek pravo slovačkoj glazbenoj javnosti osvijetliti pravo glazbeno značenje ovog prvaka hrvatske glazbe.

Melodram »Kraljici« od dra Josipa Andrića na riječi Nedjeljka Dugonjića-Vrhovčića, koji je izašao tiskom prošle godine, izveden je u posljednje doba na više mjesta. Tako je 8. prosinca imala velik uspjeh izvedba U Đakovu. U isto vrijeme izvedena je ta skladba našega glavnog urednika i u Bratislavi, glavnom gradu Slovačke. Tekst je na slovački preveo fr. Svetoslav Veigl. To nije prva Andrićeva skladba izvedena u inozemstvu, jer je već g. 1922. kazališni orkestar u Brnu izveo prigodom orlovskog sleta njegovu kompoziciju, skladanu za taj slet. Melodram »Kraljici« trebao bi da se izvodi na svim katoličkim priredbama, te bi to uvijek mogla biti jedna od najuspjelijih točaka programa.

»Razne koralne mise« naslov je glazbene zbirke, koja je pod uredništvom dra Urbana Krizomalija izašla u Splitu. U njoj su 4 koralne mise, jedna pučka misa od dra fra Ivana Glibotića i više drugih liturgijskih pjesama. Sve je u strogo cecilijanskom duhu. Preporučamo ovu zbirku pažnji svima, koji se bave crkvenom glazbom.

Film

»Princeza koralja« zove se novi njemački film, koji je snimljen u Dalmaciji i kojemu se radnja događa među našim Dalmatincima. Krasne su snimke iz dalmatinskog života i s mora, a i radnja je filma živa. Može se preporučiti.

»Hrvati u Svetoj Zemlji« naslov je domaćeg filma, koji prikazuje Svetu Zemlju i sva njena sveta mjesta i njen život onako, kako su sve to prošli i vidjeli hrvatski hodočasnici prošlog ljeta. Film ispunja cijelu jednu predstavu od skoro dva sata te je nada sve zanimljiv. Sad se njegova izradba dovršava u Berlinu. Doskora će se prikazivati u Zagrebu, a onda i po drugim mjestima.

»Crno zlato« je Paramountov američki film, kojemu se radnja događa u doba, kad je u Americi prvi put otkriven petrolej. Izvrsno ga je režirao Mamoulian. To je jedan od najboljih filmova posljednjega doba, te se preporuča i omladini.

Kulturni događaji

Schubertov Ave Maria«, jedna od najslavnijih skladbi cijeloga svijeta, sada se u boljševičkoj Rusiji prema najnovijoj zabrani ne smije više svirati.

Wagnerova opera »Tannhäuser« preudešena po njemačkim novopoganima. U toj je najpopularnijoj operi Rikarda Wagnera u trećem činu prizor, kako se Elizabeta pred kipom Majke Božje moli za Tannhäusera. Sad su hitlerovski pogani kod najnovije izvedbe te opere u Berlinu uklonili lik Marijin i mjesto toga postavili kameni stup na način starogermanskih poganskih oltara, a pred njim na stepenici kleči Elizabeta pjevajući svoju molitvu.

Šeširi „UZOR“

Ilica 63

Najbogatiji izbor ženskih šešira od **Din 45·— dalje.** — Poznata solidna posluga. — Najbolje kvalitete, najnoviji modeli.

KOD TETE ZORKE

Napisala Marija Vrkljan

»Mi smo, mi smo!« vikali su veseli glasići, a nemirni maleni prstići nestrpljivo su kucali na vrata. »Otvorite brzo!«

Teta Zorka se smješkala. Znade ona, kakvi su to gosti.

Verica i Barica uđu te napuniše atmosferu svojom veselošću i nestašnošću.

»Vidi, molim te, šta smo sve sabrale!« hvalila se Verica i iskrene iz džepa čitavu hrpu malih klupkâ. Bilo je tu crvenih, zelenih, pa modrih i žutih.

»Ko pisanice!« smijala se Barica.

»Znaš, to su sve ostaci vune, nesamo one, što smo je mi imali, već smo obišle čitavu rodbinu, pa nam je svaki nešto dao, a mi ćemo od toga plesti čarape za one siromahe u Hercegovini, koji nemaju, da im ne bude zima.«

Razdijelile su među sebe vunu, uzele igle i sjele na klupicu do prozora nasuprot teti Zorki.

»Nemojte prebrzo!« rugala im se teta Zorka dobroćudno.

»Da,« smijale se male vragoljanke, »nama pletenje sporo ide, ali baš zato smo došle k tebi, da nam ti pomogneš, inače zbilja ne će biti gotove.«

»Vidi, vidi!« snebivala se teta Zorka.

»A sada nam pričaj kakvu lijèpu priču!«

»Ne,« reče Barica, koja je bila više za aktuelna pitanja, »pripovijedaj radije, kako je u Hercegovini, za koju mi ovo pletemo...«

»Pa dobro,« reče teta Zorka pripravno, neka vam bude. Pričat ću vam o Nevesinju. Kako sada izgleda, ne znam, jer je tomu već mnogo godina, da sam tamo bila. Onda je to bilo ubavo malo mjestance među brdinama. Kuće pokrivene crvenim i modrim škriljavcem, što je posebno lijepo djelovalo, kada je tko gledao s kakvog vrhunca na mjesto.

Za vodu je bilo teško. Nije to kao u Zagrebu, gdje samo otvoriš pipac, i isteče ti vode, koliko hoćeš, ili kao što je u kojem našem selu, gdje gotovo svaka kuća ima svoj bunar. Bio tamo neki zdenac, na koji je dolazilo čitavo mjesto. Oko njega se rojilo mnoštvo plavih leptira, koji su živjeli od vode, što se prolijevala. No voda je tek kapala, tako da je osobito o podne stajala čitava povorka i strpljivo čekala, dok se redom svakomu napunio sud.

Žitelji bili su u glavnom muslimani, a bili su izvanredno čestiti, kao što ćete odmah čuti.

Idem jednog dana da kupim povrće. U dućanu naslagan kupus, pa bundeve, salata i drugo. Na stolu pladanj s novcem, no nigdje nikoga. Mogao je tkogod odnijeti nesamo robu već i gotav novac.

Iziđem i pitam susjeda, koji je sjedio pred svojim dućanom, gdje je gazda, a on stavi ruke na usta i vikne: ‚Mujo!' pa opet i opet: ‚Mujo', da se sve orilo, ali o Muji ni traga ni glasa.

'A ti uzmi, što trebaš,' reče mi napokon, ‚pa ćeš Muji drugi put platiti.' No ja to nijesam htjela, tà kako bi to bilo!

Drugo jutro bio je Mujo u dućanu. Rekoh mu, kako sam ga juče dugo čekala i šta mi je njegov susjed savjetovao.

‚Pravo ti je rekao,' potvrdi Mujo, ‚ako me opet nema, a ti uzmi samo, što trebaš.'

‚Pa vi me ni ne poznajete,' odvrati mu.

‚A šta zato! Znam, da ćeš mi platiti!'

Ubuduće sam se onda doista sama poslužila — vagala povrće i odnijela, što mi je trebalo, a sutradan mu platila.

Eto to vam je staro hercegovačko poštenje. Hercegovac je bio toliko pošten, da nije ni u koga posumnjao. Tamo nijesmo nikada zaključavali ni ormare ni vrata stana. Navikli smo se i mi te puštali sve otvoreno i danju i noću i kada nije bilo nikoga kod kuće...«

Teta Zorka malko stade i zamisli se... Uto ura odbije sat.

»Već sedam! Treba da se požurimo! S Bogom! Hvala! Sada ćemo još radije štogod za njih učiniti kad znademo, da su tako pošteni!« rekoše djevojčice te poput vihora pojure napolje.

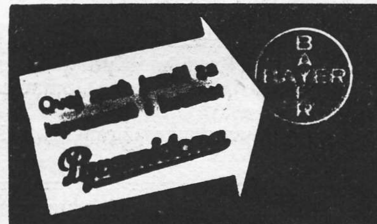
FANNA JURETIĆ, MAJKA DRA AUGUSTINA JURETIĆA, GLAVNOG UREDNIKA DNEVNIKA „HRVATSKE STRAŽE"

Rođena g. 1869. Muž joj je umro pred 3 godine, bio je stolar. Njezin otac imao 21 dijete, a ona imala 17 djece, od toga je 13 živih, i to 7 sinova i 6 kćeri (5 ih je udato). Nikad nije bila bolesna. Bavi se kućanstvom. Bog joj dao još dugoga zdravlja i života!

OBITELJSKA KRONIKA

Mladenci na poštanskim markama. Pred vjenčanje grčkoga nasljednika prijestolja princa Pavla s Fridrikom Hannoverskom, unukom njemačkoga cara Vilima II., stavljene su u Grčkoj u promet poštanske marke sa slikom kraljevskih mladenaca.

Pogansko vjenčanje. Kao što neki u Njemačkoj nastoje oživjeti staro germansko poganstvo, tako se našlo i u Madžarskoj ljudi, koji pokušavaju obnoviti staru madžarsku pogansku vjeru. Svećenici te poganske sekte zovu se »taltoši«, a vjerski sastanci sljedbenika te sekte, za koju kažu, da ima nekoliko tisuća pristaša, održavaju se u budimskim gorama. Nedavno je bilo jedno vjenčanje po obredu te poganske sekte. Taltoši su kod tog vjenčanja žrtvovali bogu Haduru bijelca konja. Po utrobi toga konja kušali su taltoši proreći mladencima budućnost.

Oglas registr. pod S. Br 1675 od 17. XII. 1936.

Kalendar za našu kuhinju

Veljača	
Utorak **1**	Objed: Juha od celera s rižom. Mozak s jajima i kiselim krastavcima. Savijača od jabuka. Večera: Sir s vrhnjem.
Srijeda **2**	Objed: Juha od telećih kosti i zelenja. Bečki odresci s krumpirom i salatom od kupusa, celera i graha. Pokladnice. Večera: Krvavice narezane u octu s lukom.
Četvrtak **3**	Objed: Juha od rajčice. Svinjski kotlet s pirjanim kupusom. Večera: Pirjana riža sa safaladom.
Petak **4**	Objed: Prežgana juha. Soangalija. (Cezner-Andrić »Domaćica u kuhinji« str. 25.) Kuhane šljive. Večera: Okrugljice od jabuka.
Subota **5**	Objed: Svinjski paprikaš s krumpirom. Palačinke. Večera: Kruh s maslacem i čaj.
Nedjelja **6**	Objed: Govedska juha. Govedina u soku s roščićima od krumpira. Naduvak od vina. Večera: Prženi mozak, volovsko oko i kiseli krastavci.
Ponedj. **7**	Objed: Juha od mrkve. Krumpirača (češki »škubanki«) s makom i šećerom. Večera: Makaroni sa šunkom.
Utorak **8**	Objed: Juha od krumpira. Varivo od kelja s faširanim odrescima. Večera: Varivo i meso od objeda.
Srijeda **9**	Objed: Kisela juha. Savijača sa sirom. Jabuke. Večera: Kajgana sa slaninom.
Četvrtak **10**	Objed: Dugački paprikaš od mesa i krumpira. (»Domaćica u kuhinji« str. 8.) Drobljenac. Večera: Pržena teleća jetra s rižom.
Petak **11**	Objed: Riblja juha. Kuhana riba. Pržene jabuke u tijestu. (»Domaćica u kuhinji« str. 62.) Večera: Kukuruzni žganci s mlijekom.
Subota **12**	Objed: Kašata juha od krumpira. (St. Andrić »Jela od krumpira« str. 4.) Faširani bifstek s pirjanim kupusom. Večera: Prženica.
Nedjelja **13**	Objed: Govedska juha s jastučićima, punjenim plućima. Pržolice s lukom i krastavcima. Pokladnice. Večera: Samljevena govedina od objeda pomiješana s nasjeckanim lukom i octom.
Ponedj. **14**	Objed: Mliječna juha. Okrugljice od žemlje s umakom od šljivina pekmeza. Večera: Salata od krumpira i luka s jajima.

ZA DOBRE DOMAĆICE

KNJIGOVODSTVO DOBRE DOMAĆICE

Većina domaćica misli, da nije vrijedno ni potrebno bilježiti sve primitke i izdatke kućanstva, jer kažu, da ionako nemaju dosta novaca. Neke kažu, da su već i to pokušale, ali zato ipak u domaćinstvu nije išlo bolje, niti su time štogod uštedjele.

To je za naše skromne obiteljske prilike istina, ali je istina i to, da sebi mnoga i mnoga domaćica dan i noć znade razbijati glavu, gdje je izdala ovih deset ili onih pedeset dinara. Još jučer bilo je u pretincu ormara tisuću dinara, a danas ih je samo šest stotina, a ne može se sjetiti, da bi nešto drugo kupila nego za dvadeset dinara vune, za dinar igle i... Kud je nestao novac? Jesu li ga tatovi ukrali? Valjda nisu uzela djeca? Možda je muž kome posudio? Ili je služavka tako nepoštena? Možda se zametnuo, izgubio novac? Gdje bi onda nestao? Takve misli salijeću domaćicu dan i noć, muče joj glavu, da ne može raditi ništa drugo ni misliti ni na što drugo, nego samo na taj novac.

Kad je tako, nije li bolje, da se sve to zapiše u knjigu, da se onda zna, kud je koja svota novca izdana? Tako ujedno može domaćica pratiti pad ili porast cijena u pojedino doba godine, može se izračunati, koliko treba pojedinih namirnica u zimi, koliko u ljeti. Možda bi domaćica lako upoznala, da joj se ovo ili ono ne isplati ili da je bolje i jeftinije kupiti na veliko mjesto na malo.

Tako bi se za neko vrijeme zapisivanjem u knjigu domaćica koristila nesamo kod kupovanja robe, nego bi kod listanja mogla opaziti i to, koliko je izdala o Božiću, Uskrsu, Sv. Nikoli, za opravu kćerki, za prvi plesni vjenčić, za putovanje na na proštenja i ljetovanja — i to bi je ujedno sjetilo, kako je onda bilo lijepo i ugodno, pojavili bi se dragi dojmovi, i život bi bio još ugodniji. Sigurno bi sve ukućane zanimalo i zabavljalo, kad bi za zimskih mjeseci mama donijela knjigu, da zabilježi izdatke dana, a onda da recimo pogleda i, koliko je novaca izdala i zašto prije godinu, dvije ili tri. To bi bila lijepa i zanimljiva povijest takve obitelji.

Fr. Rubina

Dobar tek

Faširani bifstek. Samelji bifstek na stroju, posoli, pobiberi i pomiješaj ga. Zatim ga umoči u brašno s obje strane i prži u masti s obje strane oko 15 do 20 minuta.

Prženi mozak. Iz telećeg ili svinjskog mozga odstrani žile i kožice, nareži ga na male okrugle komadiće, koje umotaj u brašno, jaje i žemljine mrvice te prži na masti.

Pirjana riža sa safaladom. Rižu operi, pomiješaj u nju narezane safalade i namočenih nasjeckanih suhih gljiva, zalij vodom, dodaj nekoliko komadića slanine, posoli i pirjaj, dok riža ne bude mekana.

Svinjski kotleti. Stuci svinjske kotlete s obje strane, metni ih u vrelu mast, dodaj senfa i narezanih malih krastavaca te posoli. Poklopi i pirjaj 20 minuta.

Naduvak od vina. Miješaj 6 žumanjaka sa 6 žlica šećera. Šest žlica žemljinih mrvica navlaži s 8 žlica bijelog vina i umiješaj u žumanjke. Dodaj snijeg od 6 bjelanjaka. Pomiješaj sve zajedno, metni u oblik za naduvak i kuhaj 1 sat u pari. Načini preljev od vina.

S. A.

DOMAĆICE

Kupujte staklenu, porculansku i vatrostalnu (feuerfest) robu u domaćoj staklani

R. PASARIĆ

Ilica 5 ZAGREB Ilica 5

Zdravlje

Liječenje kašlja s medom. Od davnine upotrebljava se med protiv kašlja. To je domaći lijek. Med ublažava nesamo kašalj, nego ujedno on sprečava razvoj raznih drugih bolesti. On povoljno djeluje na upalu sluznice. Med raskužuje, čisti, hladi i stvara povoljno stanje za daljnje liječenje. Med sadržaje u sebi eteričko ulje i još neke druge sastojine; koje nam donose olakšicu te koje nas umiruju, da možemo brže zaspati. Med je isto kao i malinov sok dobro sredstvo protiv jače temperature, a osobito kod djece, koja kašlju. Med veoma povoljno djeluje na srce i na bubrege. Ali još pokraj sveg toga med je izvrsna i laka hrana, koja ne opterećuje već snaži i jača naš organizam.

Med kod bolesti jetara. Kod bolesti jetara može i med izvrsno poslužiti kao dijetna hrana.

Žena i svijet

Žene doživljuju veću starost nego muškarci. U Italiji ima 17.305 osoba starijih od 90 godina: od toga su 10.554 žene, a 6.571 muškarci. Stogodišnjaka ima 98: od toga 70 žena i 28 muškaraca. U Turskoj ima 6241 stogodišnjaka, od tog 5885 žena, a samo 356 muškaraca.

Najslavnija sklizačica je Sonja Henie, koja je već više godina prvakinja cijeloga svijeta u sklizanju. Sad je ona sklopila osiguranje, po kojem će joj, aho joj se dogodi kakva nesreća, da slomi nogu, ili da joj druga kakva nezgoda onemogući sklizanje, dobivati kroz jednu godinu svakog tjedna 240.000 dinara.

INTERVJU S DOMAĆICOM U KUHINJI

»Sigurno opet trebate recepte za ,Obitelj'« odgovori na moj pozdrav naša saradnica za kuhinju gđa Stanka Andrić miješajući na štednjaku naizmjence u dvije posude nešto, iz čega će se na koncu skuhati i još jedan novi recept za naš list. »Ta valjda nije ,Obitelj' dnevnik, da mi ni jedan dan ne date mira.«

Tako primljen nisam bio ni najmanje ohrabren za ono, po što sam zapravo došao. Ali imajući na umu, da pošto poto dođem do cilja (više puta sam baš svojom ustrajnošću došao do saradnje i za koji broj unaprijed tvrdeći pritom, da su ti recepti baš za onaj broj, koji se eno sad nà već u stroju vrti), odlučih se na drugi manevar.

»Oh, ne, gospođo, baš sada ne trebam recepata. Došao sam po interwiev.«

»???«

»Ne znam, što je u tome čudno, da se toliko čudite. Ta zar samo diplomati imaju pravo davati interwieve? Moje je mišljenje, da žena — domaćica, kao kraljica svog doma, ima na to osobito pravo. Diplomat je obični automat u rukama drugoga, a žena sama svojom ličnošću i radom treba da osvježuje atmosferu kućnoga kraljevstva.«

»Sve vi nešto motate, baš kao da trebate recepte, a sad me još s nekakvim interwievima salijećete,« ne da se saradnica naše domaćinske rubrike. I možda bih bio otišao bez uspjeha, da se nije pojavio mali Domko, primamljen finim mirisom već gotovih kolača. Kao već domaći dobio sam i ja svoj dio i nisam smogao dosta riječi, kako da ih pohvalim. Led je bio probijen.

»Kad vas, gospođo, vidim u kuhinji, nejedanput mi pade na pamet, koliki dio dana vi morate proboraviti u kuhinji?«

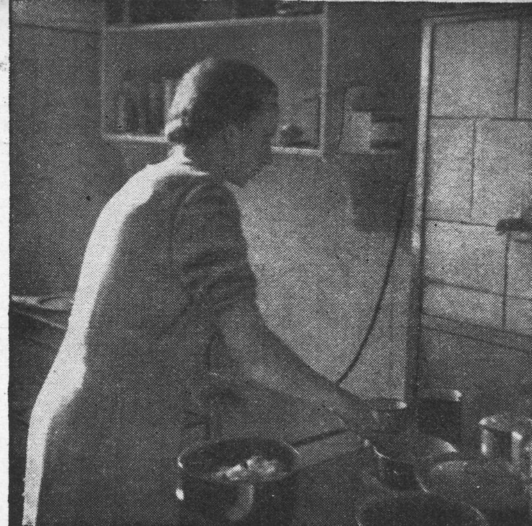
»Domaćica, koja sprema hranu za toliko članova obitelji kao ja, za nas sedmero, mora takoreći ujutro iz kreveta u kuhinju pa naveče iz kuhinje u krevet.«

»To sam i ja mislio, ali to je tek za one, koje nemaju kućne pomoćnice.«

»Da, i to treba uzeti u obzir, premda se rijetko za pomoć dobije takva sila, kojoj bi se mogli bez brige povjeriti važniji poslovi u kućanstvu, a osobito u kuhinji. Ima kućnih pomoćnica, koje kuhaju posve same, ali to je kod manjih obitelji, većinom mladih i bez djece, gdje je i žena preko dana kao i muž zaposlena. No život nam pokazuje, da se u takvim obiteljima ne nalazi ona toplina obiteljskog doma, kakva mora biti ondje, gdje žena na pravom svojem mjestu, u domu, vlada i pruža svima u kući, što se samo tu može naći. Ako još k tome dodate slučaj, gdje su djeca malena, kao što je evo sve dosada kod nas, ona mi uz brigu za jelo odnose najveći dio dana. Ima obitelji, gdje se dugo za djecu mora posebno i kuhati. U tom smo, hvala Bogu, bili sretni, a najviše s ovo dvoje mlađih, jer kod njih nam je pomogla i praksa od prije. Moram reći, da je osim djece velika neprilika za domaćicu i ta, ako muž ili netko drugi dolazi neredovito na jelo. To i meni zadaje dosta brige, vi znate, radi koga ....«

Mislim, da malo koga ima, koji time nije našim domaćicama donio neprilika. Baš tu tužbu, često i vrlo opravdanu, čut ćete skoro od svake domaćice. Mnoge to čini nestrpljivima. To mi je poznato od vremena, kad sam stanovao i jeo kod jedne odlične domaćice. Ona je nekada iza Milke Ternine bila najslavnija naša operna pjevačica u svijetu, a kasnije isto tako odlična kuharica. To smo dobro znali mi njezini stanari. Morali smo biti kod kuće prije objeda najmanje četvrt sata. Ako sam došao i pet minuta ranije, već me je kućni zmaj na hodniku dočekao i predbacio zakašnjavanje. No za uzvrat smo dobivali odličnu hranu. Čini se, da ta vrijedna domaćica nije mogla da nas posve stavi pod svoj red, jer je radije pristala, da ide u provinciju, bavi se gospodarstvom i goji sve vrste domaćih korisnih životinja, koje se vjerojatno lakše dresiraju, nego li njezini bivši stanari.

Od onog vremena osjećam nešto slično strahu pred takvim problemom zakašnjavanja. Zato

DOMAĆICA U KUHINJI
Naša suradnica Stanka Andrić redovito svaki recept, prije nego ga napiše za „Obitelj", sama prokuša

sam sada tužbu autorice »Domaćice u kuhinji«, najuspjelije jeronimske praktične knjige za žene, nastojao zabašuriti:

»Čini mi se, gospođo, da vi danomice imate posebni užitak u kuhinji, pogotovo ako imate sva sredstva za nabavu hrane.«

»Htjela bih vidjeti domaćicu, koja sebi može priuštiti približno ono, što misli, da je potrebno za kuhinju.«

»A koliko vi mislite, da muž od svoje plaće treba dati svojoj ženi samo za kuhinju?«

»Ovisi to o broju članova obitelji, a pored toga i o domaćici. Ispočetka mi je, iako je bila manja obitelj, trebalo više. Danas mi iskustvo i kod toga pomaže. Treba i tu kombinirati. Moje je iskustvo, da za svakog nas u kući treba za hranu po 300 dinara mjesečno. A gdje su drugi troškovi!« uzdahne i zašuti, jer ju je baš Domko bio opet saletio jednim od tisuću svojih svagdašnjih zahtjeva.

Tako se eto naša saradnica ipak dala navesti na razgovor zaboravivši, da je odbila, da daje »interwiew«. Poseban bi članak izašao, ako bi htjeli ovdje iznijeti glavne misli i poglede, koje je ona iznijela o kuhinji. Vi bi dakako mnogo bolje prošli nego ja, ali bi vam se kolači svidjeli kao i meni. Ali kad se naša saradnica na interwiev nije dala nagovoriti, nek baš zato sada čita i uvidi, da je i protiv njene volje eto izašao pravi i u našoj »Obitelji« prvi domaćinski intervju.

Kuzma Moskatelo

Za dobru djecu

NEZGODA MEDE MEDUNIĆA

Napisao S. Mušić

»Grozno! I opet tri ulišta meda opustošena! Jadnih li nas, što će na to reći naša Kraljica!«

»Ta gadna gubica nekoga medvedine! Lopov, lopudža, uvijek se bavi nepoštenim poslom.«

»Sestre drage, potrebno je radi časti naše poštovane kraljice, da se osvetimo!«

»Osveta, osveta, najstrašnija osveta!«

Takvi su se sve glasovi čuli u skupštini pčela, koje su se sastale na borovoj grani. Bilo ih je oko dvije stotine okupljenih. Dvije stotine Kraljičine lične pratnje i straže. Prepune sudžbe zuzukale su ove i bijesno oštrile svoje žaoke. Da, treba osvetiti čast svoga roda, a za to se treba i dobro pripremiti!

Strašni krivac bio je niko drugi nego proždrljivi šumski medvjedić Bolo. Njegove su kradljive šape bile još nečiste od nepoštena djela, te bi i nevješti policajac mogao po njegovim pandžama utvrditi njegovu krivicu.

I kako se samo pravi nestašan! Razvalio se na leđa s trbuhom prema gore te pohlepno oblizuje sad jednu sad drugu šapu, blažen i bezbrižan, bez i malo grižnje savjesti ili stida, baš kao pravi medvjed.

S druge strane cijela skupština pčela jednoglasno zaključi, da se skupno ide Njezinoj Visosti predivnoj Kraljici Ziribi.

»Zzz... zzz...« i sve je bilo saopćeno časnoj glavi, koja se iza časovitog izraza opravdane kraljevske srdžbe diže na svom prijestolju i u dubokoj tišini zazuji:

»Osveta, strašna osveta!«

Kraljičina je osuda pala, a kraljevska se baš nigda ne smije poreći.

Osveta? Lako je to reći, ali kako tu riječ ostvariti prema onom sladokuscu, obučenom u gusto i neprobojno krzno? Ta baš prije tri dana napala je tog oklopnika prava vojska ratobornih pčela, koje su bile najjače i najuvježbanije, napale su ga po svim pravilima ratne vještine bacivši se na životinju s četiri glavne strane svijeta.

Užasna bitka trajala je točno četiri i po minute, i šta mislite? Na koncu je Bolo podigao mirno svoju dlakavu šapu, protresao tijelom, digao se na stražnje noge, i, oprostite mi izraz, izvaljao se kao magare. Oh, kakav je tada nastao pokolj! Bio je to pravi epsko tragični prizor: sva vojska oboružanih zaočarki bila je uništena. Dvije stotine nesretnica umriješe, dok su ostale, zujući bijesno, sa ispruženom žaokom i spuštenim krilima jedva stigle u svoj dom.

Osveta, ali kako?

Sazvaše državni savjet. Tri ose u dugoj košulji žute i crne boje i tri plave muhe dođoše da i same prisustvuju vijećanju. Po jednom prijedlogu trebalo je pčelinjim ljepljivim voskom začepiti strašno ždrijelo proždrljivog Bola. Na to primijeti jedna pčela, da je medvjed kadar oblizati vosak i domoći se tako slasnog zalogaja.

Na koncu progovori jedna stara pčela. Svi ušutješe, da saslušaju jedan nacrt za napadaj, koji je imao sigurno uspjeti. Oko ponoći zakleše se sve, da će o ratnom nacrtu šutjeti kao zalivene. Bilo je to u času, kad je mjesec sjao na nebu, a jedan šturak je svečani čin pratio pjevom.

»Gu... gu... gu... eh, šta je taj med bio sladak!«

Tako je guguljio zločesti lopov Bolo oblizavajući sad lijevu, sad opet desnu šapu.

Na koncu se hulja sjeti, da mu se niz brkove cijedi med. I tako se ova dragocjena stvar gubi.

Stoga započe pomnjivo da se čisti isplazivši jezik napolje što je više mogao.

Ali što se to odjednom dogodilo? Zzz... zzz... strašan i neprekinuti zvuk i vojska pčela silnom brzinom zalijepi se iznenada na crveni i nježni jezik, koji životinja nije mogla na vrijeme povući u usta.

Jezik je od uboda izgleđao kao rašpa! Kao da je šivaći stroj prešao preko cijeloga jezika nesretnog Bola...

Bilo je žrtava i s druge strane, ali što zato? Osveta je izvršena, a čast spašena.

Predmet, koji je bio oruđe proždrljivosti, toliko je otekao, da je izgledao kao dječji crveni mjehur za igru, te ga Bolo nije mogao uvući natrag među zube. Jaučući i plačući odluči da se sklone u najosamljeniji kutić šume. Petnaest dana držao je jezik u potoku, a iza toga je ozdravio, samo što mu je u ustima uvijek ostalo nešto nagorko.

I ogadi mu se med toliko, da više nije mogao oćutiti njegov miris, a zadovoljio se time da hrska lješnjake i puževe.

Da nema možda još kakav sladokusac kao Bolo? I to baš među malim čitateljima?

ODGONETKE I NAGRADE IZ BR. 1.—2.

Vodoravno: 1. mi 2. ki, 3. os, 4. Ra, 5. S. B. (Stj. Bakšić), 7. patak, 9. Satir, 13. kada, 16. Sretno novo ljeto, 21. kaput, 22. da, 23. jaram, 24. pustinjak, 26. vir. — Okomito: 1. misa, 2. korist, 6. baklja, 7. protiv, 8. kajak, 9. stup, 10. Antun, 11. to, 12. inat, 14. der, 15. ata, 16. SK (Sport. klub), 17. Ra, 18. ep, 19. vani, 20. om, 25. J. R.

*

Nagrađeni su ovi odgonetači: 10 romana Kolman Kraljević iz Zagreba, šah Ivica Petrušić iz Sarajeva, domino Marija Leprić iz R., po 2 knjige: M. Juranić iz S. I. Z., A. Vukšić iz S. i fra I. Gorak iz Splita. Po jednu knjigu: A. Ribić iz V., Ž. Koh iz Sl. P., M. Holjac iz N., L. Bindas iz St. V., M. Žubrinić iz O., F. Ćosić Jerkov iz V., M. Vesnić iz Sarajeva, T. Getliher iz K., M. Mikinac iz K., L. Stojčić iz T., J. Kopun iz M., I. Polić iz H., B. Kaloper iz V., J. Vojnović iz J., M. Krznarić, uč. IV. r. g., G. Mladineo iz Splita, A. Nussdorfer iz F., S. Lovrenović iz J., D. Zuber iz K., M. Jaranović iz J., Z. Šimatić iz S., Š. Valjak iz Karlovca, N. Ganza iz Splita, T. Onufri iz R. K., V. Maletić iz Karlovca, o. A. Canjuga iz Varaždina, B. Batinić iz Sarajeva, J. Marković iz I., B. Tusić iz C., M. Einspieler iz Splita i Đ. Štanfel iz D. B.

MALI DODO NA LJULJAČKI STRADO

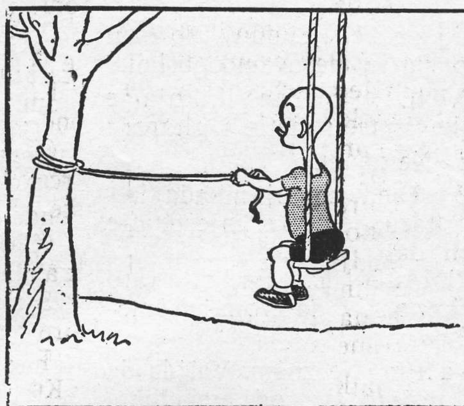
Svakog Božjeg dana
brže nego puška
trči Dodo u vrt,
da se poljuljuška.

Za njega taj posô
zabava je fina,
milija neg starcu
litra starog vina!

Ide hitri Dodo
i gore i dolje,
pred njim se bjelasa
na sve strane polje.

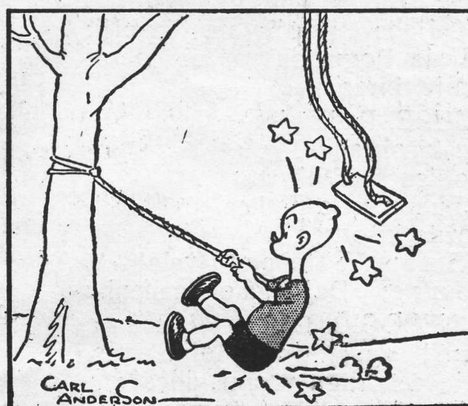
Na nesreću začu
da ga seka zove,
te se pritom sklizne
sa ljuljačke nove!

A ljuljačka lupi
o junačku glavu;
Dodo danas tužno
završi zabavu!

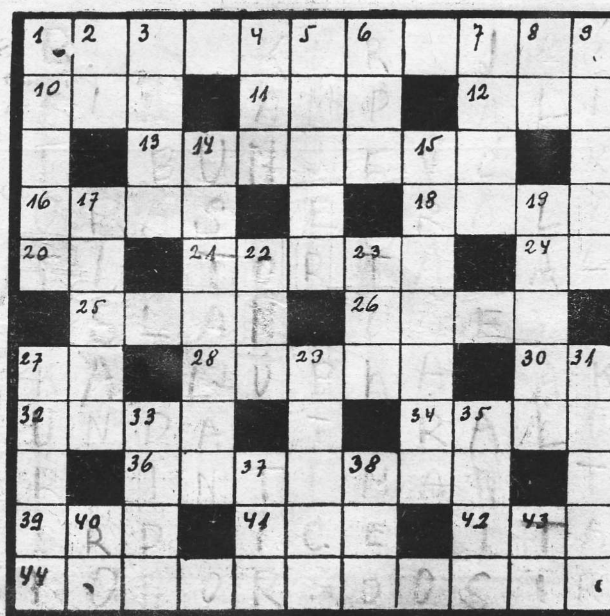
KRIŽALJKA

Složio Zete I., Zagreb

Vodoravno: 1., 13. i 41. Ime i prezime pisca, te naslov knjige (pripovijesti), koju je za g. 1937. izdalo Jeronimsko Književno Društvo, 10. Ulje (str.), 11. Kratica za Amper, 12. Veznik, 16. Tvrdi plod (provinc.), 18. Mjera za površinu (plur.), 20. Lična zamjenica, 21. Kolač, 24. Rastavni veznik (bez i), 25. Osoljen, 26. Od oca, 27. Pok. zamjenica (ž. r.), 28. Mila, draga, 30. Pogodb. veznik (kr. oblik), 32. Valovi (talij.), 34. Sinonim za plug, 36. Povjerljiv, 39. Oruđe za žetvu, 41. Imenički nastavak za ž. rod (množ.), 42. Ime slov. film. glumice, 44. Rijeka u Americi (2000 km duga) i produkt mlijeka.

Okomito: 1. Pasta za zube, 2. Upitna čestica 3. Zora (latinski), 4. Mongolski poglavica, 5. Odnos dviju i dviju veličina, 6. Kup (plur.), 7. Nadmoćnija, 8. Francuski član, 9. Brat sv. Metoda, 14. Postojan, 15. Proročica, 17. Grad na moru u Juž. Dalmaciji, 19. Bivši francuski ministar vanjskih poslova, 22. Pok. zamj. (akuz.), 23. Tijek, 27. Grad u SSSR, 29. Leteća životinja, 31. Srez, 33. Kratica za »diplomirani«, 35. Mirodija, 37. Stari fenički grad, 38. Proizvod pčela, 40. Grčko slovo (iza pi), 43. Lična zamjenica.

Odgonetke treba poslati uredništvu do 15. veljače. Među odgonetače bit će podijeljeno 20 romana.

Slika na omotu:

Knez Pribina

Djelo slovačkoga kipara Majerskoga

ZA SMIJEH I ŠALU

NESRETAN ODGOVOR. Stari doktor, vrlo zabrundani gospodin, dolazeći u večer u gostionicu k rezerviranom stolu: »Zar još nema nikoga od tih glupana ovdje?«

P i k o l o uslužno: »Ne, gospodine doktore, vi ste prvi.«

NOĆNI SUSRET. Neko sumnjivo čeljade zaustavi prolaznika i upita: »Možete li mi, gospodine, reći, koliko je sati?«

Prolaznik odrapivši mu masnu zaušnicu, da se onaj srušio, reče: »Baš je udarilo jedan!«

Čeljade ležeći na zemlji: »Hvala Bogu, da vas nisam sat ranije pitao . . .«

JURE. Pada kiša, a Jure stoji bez kišobrana. Prolazi neka gospođica s kišobranom.

J u r e: »Gospođice, trebate li možda kišobran?«

O n a: »Ne trebam! Hvala!«

J u r e: »Dajte ga onda meni.«

NELOGIČNOST. P i j a n a c p r o l a z n i k u: »Molim vas, gdje je druga strana ulice?«

P r o l a z n i k: »Tamo prijeko.«

P i j a n a c: »Čudno! Bio sam tamo, pa su me ovamo poslali.«

SAVJET. A: »Znaš li, koja je razlika između metle i gitare?«

B: »Ne znam.«

A: »Tada nemoj nikada kupiti gitaru, jer bi ti mjesto nje mogli dati metlu.«

TUMAČENJE. F r i c: »Što znači ono A-Z na tvom automobilu? «

M a k s: »Ne znam. Valjda da sam prošao sve od ambulante do zatvora.«

NA SUDU. T u ž e n i š o f e r: »Kako, pa vi za svoju amputiranu nogu tražite milijun i po? Ja nisam milijunaš!«

T u ž i t e l j: »A ja nisam — stonoga!«

ETIMOLOG. »A: »Tvoja žena ima ružna usta? Zar ne?«

B: »Nemoj vrijeđati.«

A: »Mislim namazana — ružem.«

ISTINA. R e d a r pohita za nekim gospodinom te mu dostigavši ga reče:

»Gospodine! Zabranjeno je šetati među ovim nasadima sa psetom. Morat ćete platiti globu!«

G o s p o d i n: »Što me se tiče taj pas? Pa nije moj!«

R e d a r: Nije vaš! A zašto onda za vama trči?«

G o s p o d i n: »Ta i vi ste dotrčali za mnom, pa također niste moj!«

ČUDNO PITANJE. A d v o k a t: »Odakle vi dolazite?«

S t r a n k a: »Ja, molim, iz — predsoblja.«

POSVE JASNO. M i š k o: »Kupio sam košulju, pa mi je prekratka.«

P e r o: »Pa šta se buniš? Zar ne vidiš, da piše na firmi:

Trgovina k r a t k o m i pletenom robom.«

Sabrao Ć. B o s n a r

Po treći put izašla najraširenija hrvatska kuharica

DOMAĆICA U KUHINJI

od Marije Cezner i Stanke Andrić

Već dva izdanja posve rasprodana! Treće izdanje popunjeno novim receptima!

Cijena 10 Din

JERONIMSKO KNJ. DRUŠTVO, ZAGREB

Najveća katolička tvrtka glazbala u državi

OTPREMNIČKO PODUZEĆE

ELIAŠ I LAH (vl. Radej Ivan)

ZAGREB

Nikolićeva ulica 10 — Telef. 24-05

POKUĆSTVO

S. D. OPAČIĆ i sinovi

ZAGREB, ILICA 128

LJESTVE ČIKE DOBRIJANA

Što naš čika čudno
u visinu gledi?
Ta eno vam čovjek
visi baš na gredi!

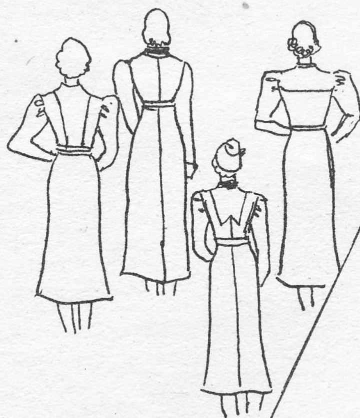
Dok neznanac pomoć
i moli i prosi,
već hitri Dobrijan
tamo ljestve nosi.

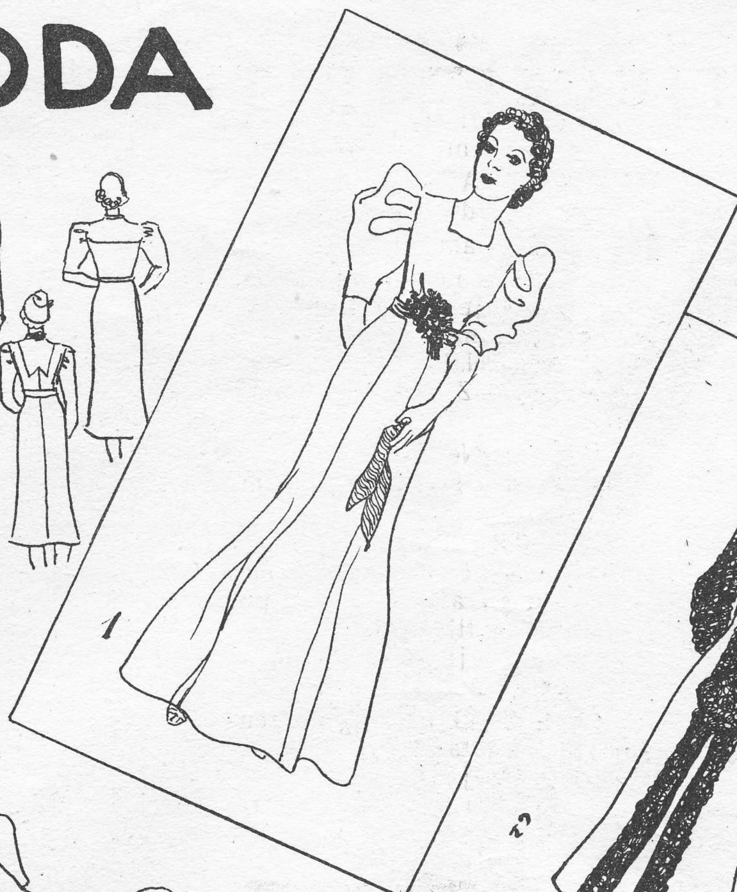
Po njima će čovjek
sići sa visine,
a našeg će čiku
grozan strah da mine.

Ide kući čika
u velikoj sreći,
ne misli, da ljestve,
ne mogu doseći!

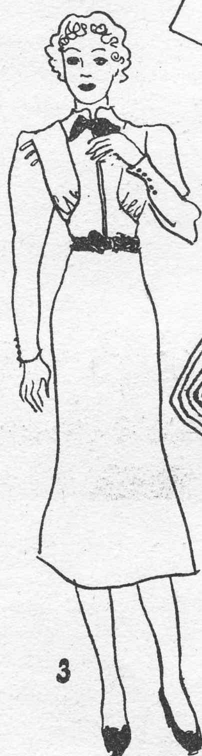
Ilustrovani dvotjednik „Obitelj" stoji 5 Din po broju. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin. Dežalićeva ul. 2.

MODA

Gore: 1. Večernja haljina od baršuna. Kroj je vrlo jednostavan i jedini ukras je cvijeće u pojasu. Rukavi moraju biti vrlo bogati, a isto tako haljina mora da se prema dolje jako proširuje. — 2. Večernji ogrtač ukrašen krznom. K tome kolčak iz istoga krzna kao i na ogrtaču. — Dolje: 3. Zelena haljina sa pojasom i vezankom od crnog laka. Zanimljiv je ovratnik, koji je sprijeda nešto viši nego straga. Dugmeta na rukavima su također presvučena sa lakom. — 4. Jednostavna kućna haljina od prugastoga flanela ili dufetina. Ovratnik, koji je u muškom kroju, pojas, narukavci i obrub na džepovima od jednobojnog materijala iste vrsti kao i cijela haljina. — 5. Zimski ogrtač ukrašen crnim krznom na ovratniku i džepovima. Dugmeta mogu također biti od krzna. — 6. Ukusna tamnoplava haljina za poslije podne. Puceta i pojas su iz iste tkanine kao i haljina. Materijal mora biti dosta mekan. Suknja je nešto u zvonolikom kroju.

VELIKI NATJEČAJ „OBITELJI“, SLIKA III.

Ovo je treća i ujedno posljednja natječajna slika. Sva rješenja zajedno treba poslati uredništvu „Obitelji“ („Zagonetke“) do 15. veljače.

Imena nagrađenih natjecateljâ bit će objavljena u „Obitelji“.

KUPON „OBITELJI“
Br. 5—6.